

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2005/06:4

Stenografiska
uppteckningar
2005/06:4

Fredagen den 7 oktober

1 § Rättsliga och inrikes frågor (rättsliga frågor)

Justitieminister Thomas Bodström

Återrapport från ministerrådsmöte den 2 och 3 juni samt från informellt ministermöte den 8 och 9 september 2005

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 12 oktober 2005

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar justitieministern och medarbetare välkomna. Vi gör som vanligt och börjar med en återrapport.

Anf. 2 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Ordförande! Vid RIF-rådet den 2–3 juni diskuterade vi många viktiga frågor. En av dessa är aktuell även vid nästa RIF-råd, rambeslutet om lagring av trafikuppgifter.

I juni kom vi framåt i de delar som rör lagringskrav och lagringstider. Vi tog också upp frågan om även uppgifter om Internettrafik och icke framgångsrika samtal skulle lagras. En fortsatt diskussion utlovades vid det informella ministerrådet i Newcastle, särskilt om de tekniska aspekterna och kostnadsfrågan. Jag återkommer strax till den diskussionen.

Vidare nådde vi politisk överenskommelse om handlingsplanen för genomförande av Haagprogrammet. Planen sätter en tydlig tidsram för överenskomna åtgärder inom området för frihet, säkerhet och rättvisa. I juni diskuterade vi också rambeslutet om rasism och främlingsfientlighet. Trots stora ansträngningar från ordförandeskapets sida kunde enighet inte nås. Det finns i nuläget inga tecken på att frågan kommer att tas upp igen inom den närmaste tiden. Det är dock en av många åtgärder att genomföra före år 2009 enligt Haaghandlingsplanen.

Sedan har jag en återrapport från det informella rådet den 8–9 september. Om ordföranden vill fortsätter jag gärna med den.

Den här gången valde ordförandeskapet att ta upp ett specifikt rambeslut inom lagring av trafikuppgifter. Mötet var dock fortfarande informellt, som bekant, och inga beslut fattades. Vid diskussionen om trafikplanen lämnade företrädare för näringsliv och företrädare för brottsbekämpande myndigheter sin syn på förslaget. Deras synpunkter stämde väl med vad vi själva hört i våra nationella kontakter. De brottsbekämpande myndigheterna är angelägna om att vi ska få en enhetlig europeisk

reglering av detta viktiga brottsbekämpande verktyg, medan industrin framför allt är orolig för kostnaderna.

Därefter följde en diskussion, men som sagt fattades förstås inga beslut. Det fanns dock enighet om att arbeta vidare med frågan med sikte på en snar politisk överenskommelse om rambeslutet.

Vi diskuterade också arbetet mot terrorism och bland annat EU:s prioriteringar och strategi på området. Vi var alla överens om att vidareutveckla arbetet på området och att det nu var viktigt att verkligen börja omsätta beslut i praktiken. Det hölls också några seminarier om organiserad brottslighet. Jag deltog i det om människohandel. Bland annat framkom där att ett förslag till handlingsplan med åtgärder mot människohandel som täcker samtliga led i brottskedjan kunde väntas inom kort.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporterna och går in på kommande minister-rådsmöte. Först har vi införande av ett europeiskt betalningsföreläggande.

Anf. 4 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Vid Coreper i onsdags framkom att frågan om det europeiska betalningsföreläggandet ska avgränsas till gränsöverskridande tvister eller, om det också ska gälla rent interna tvister, inte ska tas upp på rådsmötena.

Den fråga som ska diskuteras är om det ska ske en bevisprövning eller inte. Enligt den svenska lagen om betalningsföreläggande sker inte någon sådan prövning utan det som kontrolleras är om kravet har bestritts.

I vissa andra medlemsstater gör dock domaren en bevisvärdering på samma sätt som vid ordinarie domstolsförfarande. Vi har tidigare sagt oss vara flexibla och även kunna acceptera en lösning som tillåter bevisprövning.

Nu verkar det som om det ändå går att hitta en lösning som ligger i linje med vårt befintliga system, det vill säga ett europeiskt betalningsföreläggande utan bevisvärdering. Självklart välkomnar vi det.

Avslutningsvis tänkte jag ändå påminna om den för oss viktiga fråga som berör den svenska grundlagsfästa tryck- och yttrandefriheten. Som ni vet skulle det strida mot tryckfrihetsförordningen om det blev möjligt att använda det europeiska betalningsföreläggandet för att kräva skadestånd av en svensk journalist på grund av vad han eller hon har skrivit i en svensk tidning. Jag tänker fortsätta verka för en för oss godtagbar lösning. En tänkbar möjlighet är att undanta utomobligatoriskt skadestånd från förordningens tillämpningsområde.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi tar nästa punkt. Bevarande av uppgifter.

Det är knappast en ny fråga, och jag utgår från att ni känner till förslaget till rambeslut om trafikuppgifter. Låt mig bara kort påminna om de senaste behandlingarna vid rådsmötena.

Förslaget behandlades vid rådsmötet i juni i år, och efter bombattentaten i London i juli i år uttalade rådet att en politisk överenskommelse om rambeslutet ska nås i oktober 2005.

Slutligen fördes, som jag sade, en diskussion om kostnader och mervärde med rambeslutet vid det informella rådsmötet i september.

Vi är nu inne i slutskedet av förhandlingarna. Frågan om den rättsliga grunden är fortfarande aktuell. Men för oss är innehållet i sak det absolut viktigaste. Låt mig därför börja med att redogöra för resultatet av förhandlingarna i sak.

När det gäller lagringskravets omfattning har det skett några förändringar under veckan i förhållande till det underlag ni har fått.

Först gäller det lagringskravet avseende Internet som nu är mycket begränsat. Det som omfattas är uppgifter om fast och mobil telefoni samt IP-telefoni, det vill säga telefoni över Internet. Beträffande Internet omfattas e-post av lagringskravet men inte chatt och surfning. Enkelt uttryckt omfattar instrumenten nu alltså bara telefon och e-post, inget annat.

Den begränsning för Internet och tjänsteoperatörerna som var aktuell i ert underlag har nu utgått och vi är tillbaka till att det omfattar både tjänste- och nätleverantörer, vilket hela tiden har varit tanken. För konstantkort som används vid mobiltelefoni har lagts till i lagringskraven att uppgifter om aktivering av sådant kort ska sparas. Det handlar om datum, klockslag och lokalisering. Den typen av uppgifter hade stor betydelse för utredningen efter Madridattentatet i fjol.

Lagringstiden för alla typer av uppgifter är som huvudregel tolv månader med möjlighet till undantag ned till sex månader för alla typer av uppgifter. I den delen har det inte skett några förändringar i förhållande till underlaget.

Bestämmelser om datasäkerhet och dataskydd har fått en bra utformning och garanterar att, som ett minimum, tidigare antagna direktiv i frågan uppfylls. Dessutom innehåller rambeslutet en närmare reglering av principerna för tillgången till uppgifterna. Inte heller i den delen har det skett någon förändring i förhållande till underlaget.

Frågan om kostnader för genomförande av rambeslutet lämnas åt medlemsstaternas nationella reglering. Det finns ett allmänt uttalande i beaktandeskälerna som tydliggör att genomförandet förutsätter en dialog med näringslivet. Det är självklart. Den dialogen finns dessutom redan.

Kostnadsfrågan påverkas självklart av att lagringskraven avseende Internet nu är mycket begränsade jämfört med tidigare. När endast uppgifter om IP-telefoni och e-post behöver lagras kommer kostnadsfrågan i ett annat perspektiv.

Sammanfattningsvis är jag mycket nöjd med de instrument som förhandlingarna hittills resulterat i. Det skulle ge oss ett bra och effektivt lagringskrav för alla former av telefoni och enhetlig europeisk reglering på ett område där rättssäkerheten väger tungt. Vi skulle därför kunna godta en överenskommelse baserad på det jag nu har redogjort för.

Det ska dock sägas att vi ännu inte är i mål. Det finns fortfarande vissa reservationer mot delar av lagringskravet och lagringstiderna. Vi får se hur mötet kommer att löpa i nästa vecka.

Sedan tänkte jag säga något om den rättsliga grunden för förslaget. Som ni säkert känner till har kommissionen lagt fram ett förslag till direktiv om lagring av trafikuppgifter. Det skiljer sig på två punkter från beslutsförslaget. För det första innebär direktivet en harmonisering av lagringskravet och lagringstiderna. Medlemsstaterna kan då inte nationellt gå längre om de skulle önska det. För det andra innebär direktivet att operatörerna ska få full ersättning för de kostnader som genomförandet av direktivet medför.

Det pågår nu alltså en diskussion, och som jag har sagt tidigare är det absolut viktigaste att vi får en överenskommelse, inte om den blir i första eller tredje pelaren.

Det resultat vi nu kan se av förhandlingarna om rambeslutet är enligt min mening tillfredsställande och bör vara utgångspunkt för den fortsatta processen. Hur den här frågan sedan ska regleras får vi återkomma till.

Det är också på det sättet att Europaparlamentet har röstat nej till vårt förslag. Men, det glömde jag nämna, med på mötet i Newcastle var också LIBE-utskottets ordförande. Han sade att han minsann var övertygad om att det finns en majoritet för det här förslaget – nu återger jag bara vad han sade – under förutsättning att det kommer att beslutas i Europaparlamentet.

Det var många av oss som reagerade på att man tyckte att det var viktigast var det här beslutades. Men, som sagt, jag vill inte att vi ska hamna i den prestigediskussion som i det här fallet liksom i andra fall ändå har inträffat i EU. Det viktigaste är att polisen får det här verktyget. Vi får se vad de diskussionerna leder fram till.

Anf. 7 INGVAR SVENSSON (kd):

Herr ordförande! Det är intressant med Europaparlamentets agerande när det gäller medbestämmande. Det är tydligen inte sakfrågan som är avgörande utan att man får finnas med på vagnen, så att säga.

När det gäller den rättsliga grunden kan man säga att själva kravet på operatörerna kan ligga inom första pelaren. Men vilket syfte skulle det ha i så fall eftersom syftet så att säga utgår från tredjepelperspektivet? Jag finner det rimligt att man försöker vidhålla att det ska vara ett rambeslut eftersom syftet är det rättsliga samarbetet och det är en tredjepelsfråga.

Sedan klargjorde ministern definitionen när det gäller Internettrafiken. Jag hade i och för sig kunnat acceptera att man hade med chattproblematiken i den här bilden. Men som väl är har man tagit bort den överriga surfningen på Internet, vilket var avgörande utifrån vår synpunkt.

Dessutom har jag en invändning. Den gäller fortfarande artikel 4, om ministern kommer ihåg, om att vissa medlemsstater har rätt att lagra upp till 48 månader. Det har jag sagt att EU inte har med att göra. Vi har en miniminivå på tolv månader men vad som händer därutöver på den nationella nivån har EU helt enkelt inte med att göra. Jag vet att justitieministern lovade att ta med detta i diskussionerna. Subsidiaritet är kanske svårstavat, men det är väldigt viktigt att man har en aning om vad begreppet innebär. Här är det ett typexempel på en del som EU inte ska reglera. Måste man ha med något här bör det vara i stil med att rambeslu-

tet inte hindrar att medlemsstaterna har längre lagringstid än de stipulerade tolv månaderna.

Bortsett från den delen kan jag säga att vi stöder upplägget.

2005/06:4
7 oktober

Anf. 8 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag tror att justitieministern vet att vi i Vänsterpartiet är kritiska till det här förslaget. Vårt motiv är att vi tycker att förslaget kränker integriteten. Det är oerhört kostsamt och saknar egentligen proportioner. Eftersom det kommer att lagras väldigt mycket information är vi teoretiskt misstänkta för brott allihop.

Datalagen är ju en svår fråga. Det är företag som ska samla in och spara trafikdata. När data en gång har samlats in kommer de att vara oerhört värdefulla. Då undrar jag hur staten ska kunna garantera att företagen inte läcker eller att någon köper upp de lagrade uppgifterna för att kartlägga dem. Det är sådana frågor som vi måste diskutera.

Egentligen har väl ingen hittills lyckats bevisa att datalagen är effektiv. Jag har försökt gräva i det, men jag har inte sett några bevis för att den hindrar terrorism. Den vill vi ju alla försöka förhindra. Men terrorism är en internationell företeelse, och organiserade brottslingar och terrorister kommer troligen att kunna ta sig runt de komplicerade och ganska dyra regleringar som ni föreslår genom att till exempel ringa, sms:a och surfa via internationella vägar. Jag är rädd för att de gör det.

Men min fråga är: Vad finns det för garantier för att inte dessa uppgifter läcker ut offentligt, och hur ska staten övervaka att inte detta händer?

Sedan har vi dispenser. Det händer mycket i det här ärendet. Justitieministern berättade om nya uppgifter. Jag har sett uppgifter om dispenser och undantag upp till 48 månader. Vad betyder det? Varför ska de undantagen behövas? Och hur övervakas de undantagen? Det är några av mina frågor.

Vi är kritiska till det här.

Anf. 9 AGNE HANSSON (c):

Herr ordförande! Det framgår redan av diskussionen att regeringen har majoritet för sin uppfattning. Från Centerpartiets sida vill jag deklarera att vi menar att det här icke kan accepteras i nuvarande form. Jag blir väldigt oroad när justitieministern är så ivrig att få igenom det här i en överenskommelse. Det är en balansgång mellan integritet och brottsbekämpning. Det är en mycket principiell skillnad som inträffar i och med att detta blir obligatorisk lagring i stället för som tidigare frivillig genom de överenskommelser som har träffats.

Vad är egentligen det stora mervärdet eller finns det något mervärde över huvud taget med att göra detta obligatoriskt enligt det här direktivet? Jag är väldigt tveksam till det. Hur många gånger har de frivilliga överenskommelser som hittills har gällt varit ett hinder i brottsbekämpningen?

Jag tycker att man i den svenska positionen borde stå starkare när det gäller integritetsaspekterna och att man skulle kräva en integritetskonsekvensbeskrivning på det här området i linje med vad som finns inom miljöpolitiken innan man går in på en lagring på sådant sätt som här

föreslås. Centerpartiets uppfattning är att svensk position borde vara att icke acceptera det här direktivet nu.

Anf. 10 BEATRICE ASK (m):

Jag delar den sistnämnda synpunkten och slutsatsen av den. Jag har precis samma uppfattning som Centern när det gäller slutsatsen. Men jag har några frågor till ministern.

Det finns, om jag har förstått det rätt, ett antal utestående frågor som inte är lösta. En gäller kostnader, nytta och mervärde. Har det hänt någonting där? Har man kunnat beskriva brister i dag som kommer att åtgärdas, och vad vet vi i dag om kostnaderna?

Det jag har lyckats ta reda på är att det blir helt beroende av vilka avgränsningar man gör och vilken sökbarhet man ska ha i registret. Om man ska ta fram en uppgift och kunna göra det någorlunda snabbt måste det insamlade materialet kategoriseras. Det är en ganska omfattande process eftersom informationsmängderna är stora. Finns det någon vettig beräkning eller bedömning av vad nuvarande förslag kan tänkas kosta? Förslaget ändras ju hela tiden.

En annan utestående fråga är lagringskravet och vad det är som ska lagras. Det senaste som ministern redovisat är att fast och mobil telefoni och e-post är det som innefattas av registreringskrav samt aktivering av kontantkort. Men om jag kommer ihåg rätt har Socialdemokraterna drivit att man också ska registrera chatt och surfning, det vill säga hela Internettrafiken. Då är frågan: Kommer regeringen att fortsätta att driva den ståndpunkten eller är det något som ni kommer att verka för nationellt? Det kommer inte att innefattas om kompromissen ligger som den gör nu.

Det andra som jag undrar över är om ni verkligen har klart för er att det går att dela upp på det sätt som man nu föreslår. För operatörerna är de ettor och nollor i hinken som ministern pratade om förra gången nämligen likadana för IP-telefoni och annat. Hur man ska sortera ut vilken etta och nolla det är som far i systemet är ju en väldigt intressant teknisk fråga. Jag är inte tvärsäker på att man har den tekniska lösningen för detta än.

Jag skulle också vilja veta vad som gäller för direktivet. Var man hamnar säger ministern inte spelar så stor roll. Det spelar ju roll i praktiken, därför att om man hamnar med ett direktiv ska operatörerna ha full ersättning. Då måste vi rimligen veta hur mycket det kan handla om. Då är det ju någonting som vi är tvingade att pressa på företagen. Vad får det för konkurrenseffekter inom en näring som vi är engagerade i? Det kan vara rätt intressant att veta.

Rambeslut har en annan funktion. Men, som sagt, vad vet vi i dag om kostnaderna? Vad är det för mervärde som är tydliggjort som vi inte kan uppnå på annat sätt i dag? Är man tvärsäker på att de tekniska lösningarna finns tillgängliga och kan sortera ut detta? Hur kommer Socialdemokraterna och regeringen att agera här hemma förutsatt att vi får det här beslutet och sedan därutöver kan agera nationellt?

Anf. 11 CARL B HAMILTON (fp):

Den här frågan har varit uppe i justitieutskottet. Beatrice Ask använde ordet tvärsäker, och jag tror att det är väldigt viktigt att börja med att säga att ingen kan vara tvärsäker i den här typen av frågor. Vi har en

konflikt i att vi som lagstiftare, riksdagsledamöter, å ena sidan har en skyldighet att skydda våra medborgare mot staten, att staten inte kränker medborgarnas integritet, å andra sidan har vi också en skyldighet att se till att medborgarna skyddas mot terrorister och terroristattacker. Det gäller att hitta en balanspunkt.

Det hela kompliceras av att staten har fått nya tekniska möjligheter att så att säga kränka integriteten med utvecklingen av bland annat Internet och mobiltelefoni. Även terroristerna har ju nya metoder och nya tekniker för detta. Jag tycker att det är viktigt att säga detta till att börja med. Vi får på något sätt bejaka och utvärdera att vi har en delvis ny situation jämfört med låt oss säga för 10–15 år sedan.

I den här frågan har vi, om jag börjar med den rättsliga grunden, intagit ungefär samma position som justitieministern, att det viktiga är att man kommer fram i sakfrågan. Jag skulle ändå vilja förorda som rättslig grund att man inte har ett direktiv utan ett rambeslut. Då får man en lägre harmoniseringsgrad. Man får större nationella möjligheter att utforma lagstiftningen.

Det andra är att det för oss har varit väldigt viktigt att chatt- och hemsidor inte omfattas nu jämfört med det ursprungliga förslaget. Därför har vi redan i justitieutskottet gjort klart att vi stöder regeringens position i allt väsentligt i den här frågan.

Anf. 12 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Herr ordförande! Vi stöder i stort det som både Centerpartiet och Moderaterna har sagt. Vi har ett kritiskt förhållningssätt till det hela. Många saker är redan nämnda. Jag ska inte upprepa dem. Men jag delar uppfattningen vad gäller de frågor som Beatrice Ask tog upp.

Det finns ytterligare en fråga jag skulle vilja ställa. Den handlar om att man kanske ger undantag för vissa länder att lagra uppgifterna i 48 månader. Betyder inte det att alla inom EU och i samverkan kommer att kunna ha de 48 månaderna? Beroende på om uppgifterna ligger i Frankrike eller i Sverige kan man fråna till exempel svensk sida gå till Frankrike och be att få uppgifterna eftersom vi har det samarbetet när det gäller registeruppdrag. Det blir som kommunicerande kärl i det här fallet. Jag vill alltså inte alls acceptera att man ska tillåta några undantag i det fallet, i den mån detta införs.

Sedan gäller det här väl inte enbart terrorism. Men det är ett väldigt populärt motiv för det hela. Det handlar väl i stort sett om att polisen kan använda dessa uppgifter i samband med brott som kan ge över två års fängelse. Och det är mer än terrorism som ger det.

Tydligen är det, eftersom man har använt den här metoden så framgångsrikt, redan i dag möjligt att använda sig av den. Då undrar jag om det finns något mervärde i att genomföra ett rambeslut eller direktiv. I det fallet föredrar vi ett direktiv. Vi tycker att det ger större legitimitet åt beslutet i så fall.

Anf. 13 BÖRJE VESTLUND (s):

Återigen vill jag påminna nämnden om att det här är en oreglerad marknad i dag. Det finns en lagstiftning som säger att IT-företagen bara får spara uppgifterna så länge man behöver dem för fakturering med mera. Vi vet ju att det finns de som har sparat uppgifterna i flera år, och

ibland har man raderat dem när man har fått betalt för sina fakturor. Men vi vet egentligen inte riktigt vad det handlar om. Det är därför jag tycker att argumentet att det skulle kränka integriteten klingar lite falskt. Sådana här uppgifter finns verkligen redan i dag. Så länge de är sparade kan ju polisen redan i dag använda dem med de överenskommelser som finns.

Men min fråga handlar om chattrafiken. Finns det inte en överhängande risk att man på kända chattsajter som Lunarstorm och andra kan utbyta information och att det därigenom blir ytterligare ett problem, förutom alla andra problem vi har med den typen av chattsidor? Det gäller inte alla ska dock sägas, men det finns några, varav den jag nämnde kanske är en av dem som varit mest utsatt i den här situationen.

Anf. 14 LENNART HEDQUIST (m):

Jag begärde ordet för att ställa frågan till justitieministern angående avgränsningen. Det är uppenbart att såväl kd som Folkpartiet lägger stor tonvikt vid att göra avgränsningar med surfningen och att chattrafiken inte längre finns med. Då kommer vi till den fråga som Beatrice Ask ställer, nämligen hur det ska gå till. Finns det verkligen några tekniska möjligheter att göra den avgränsningen av lagringen? Jag ställer mig tveksam till det så länge jag inte har hört svaret.

Precis som Börje Vestlund säger kan vi fundera på vilken vikt avgränsningen har när man ändå har tagit steget och det finns andra tekniska möjligheter.

Mot den bakgrunden förefaller Agne Hanssons yttrande ganska väl fånga vad det handlar om, nämligen att förslaget inte är acceptabelt på nuvarande nivå.

Anf. 15 JOE FRANS (s):

Mycket är sagt. Jag tycker att diskussionen är viktig. Det är klart att vi ska diskutera så att det blir så bra som möjligt.

När vi diskuterar integritet handlar det naturligtvis inte om tant Agda och farbror Svensson utan det handlar om grova brottslingar och andra. Det är helt klart att detta har mervärde.

Jag är ingen tekniker, men *e-mail* sparas alltid innan den sänds i väg. *Voice mail* har en specifik adress. Avgränsningarna ska göras tydliga.

Vi måste hela tiden som lagstiftare se vilka möjligheter vi kan ge våra lagförande myndigheter att effektivt finna brottslingar.

Anf. 16 BEATRICE ASK (m):

Jag har bara någon komplettering. Jag tycker att ministern ska berätta lite grann om hur USA ser på reglering av den typen av lagstiftning. Den är omfattande för Internettrafiken. Den typ av verksamhet som ska registreras i EU används av den amerikanska tjänsten. Den information jag har är att USA icke accepterar detta. Det blir svårt för EU att få Bill Gates att gå med på att registrera den typen av trafik, vilket gör att mycket faller undan.

Vi lever i en globaliserad värld när det gäller den moderna kommunikationen. Det gör att möjligheterna för brottslingar att vara någon annanstans, så att de slipper att finnas med i den typen av register, är inte liten utan ganska stor. Det vore intressant att få höra hur samarbetet med USA

ser ut i just denna del. Amerikanerna kan knappast beskyllas för att vara släpphänta när det gäller terrorism och brottsbekämpning.

Motivet för förslaget om en oreglerad marknad har aldrig varit att ta sig an problemet att företag kan hålla uppgifter om medborgare länge alldeles i onödan. Jag har inte sett något förslag från regeringen om att i den meningen se till att konsumenternas rättstrygghet och rättssäkerhet blir bättre. Hade ett sådant förslag kommit hade det naturligtvis varit en helt annan fråga. Det kan knappast ha med den här saken att göra.

Det är inte tant Agda och farbror Svensson vi är ute efter. Varför ska vi registrera tant Agda och farbror Svensson? På den tiden vi använde mer manuella register, till exempel för Säpos arbete, hade man noggranna regler för vilka man ville kontrollera och följa upp med registernämnd och hela batteriet. Nu byter man metod helt. Det är det vi vänder oss mot. Varför lägger man inte kraft på att faktiskt identifiera vilka och under vilka förutsättningar man ska registrera, kontrollera och följa upp människor? Varför inkorporeras tant Agda och farbror Svensson i systemet? Det är det som är en av huvudfrågorna. Det här var mer en argumentation mot Joe Frans.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Det är många som begär ordet. Nu får ni vara korta. Justitieministern måste få möjlighet att svara på frågorna, annars blir det här som en kammardebatt.

Anf. 18 BJÖRN HAMILTON (m):

Herr ordförande! Jag tycker att integritetsfrågorna är absolut väsentliga. Agda är också väsentlig. Agda är inte undantagen en registrering. Registreringen kan sedan användas i olovligt syfte.

Jag kan bara erinra om hur snabbt det går när en känd person hamnar på sjukhus i Sverige. Journaler och så vidare ska vara omgivna av sekretess. Ofta dröjer det inte mer än en eller två dagar förrän man har hela sjukhusjournalen i Expressen. Det här illustrerar rätt väl hur systemen kan fungera och hur lätt det är att få ut information om dem i olovligt syfte. Därför tror jag att Agda och farbror Svensson kan riskera rätt mycket med dessa stora system och dessa informationsmängder om vårt privatliv.

Anf. 19 JOE FRANS (s):

Jag kanske skulle ha sagt farbror Mahmoud. Vi är här för att diskutera registrering och se till att den omges av så pass bra reglering och annat att det blir en bra lagstiftning. Syftet är klart och tydligt. Vår roll är att se till att lagstiftningen slår vakt om människor. Det gör vi.

Sedan kan man alltid diskutera detta och göra detta bättre. Det finns med hela tiden. För min del handlar det om vilken tilltro vi har till våra myndigheter att missbruka system eller inte. Missbrukas de finns det också system för att beivra det. Det är det man måste komma ihåg. Den här lagstiftningen kommer inte att lösa alla brott utan den är en möjlighet.

2005/06:4

7 oktober

Anf. 20 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Jag försökte anteckna allteftersom synpunkterna framfördes.

Jag tar först frågan om innehållet innan jag går in på de specifika frågorna. I förslaget finns inte chatt och surfning på hemsidor med. Jag hade gärna önskat det just med tanke på att det fanns en möjlighet för de nationella parlamenten och regeringarna att bestämma nivån till 0. Då har jag inget problem med att andra länder skulle reglera detta. Vi ska komma ihåg att detta användas i dag och kommer att fortsätta att användas av svensk polis. Det är inte så att svensk polis inte kommer att använda detta. Det hade funnits ett mervärde i att reglera de sakerna. Men om en del länder har problem med det får vi avstå från att reglera en viss del, och sedan får vi koncentrera oss på det som vi hela tiden har sagt är det viktigaste, nämligen telefonerna och mobiltelefonerna.

Kostnaderna blir naturligtvis betydligt lägre. Vi har varit i kontakt med myndigheterna. Kostnaderna bedöms nu ligga någonstans mellan 5 och 10 miljoner. Eftersom polisen använder detta har vi kunnat följa kostnaderna ganska noggrant under de senaste åren. Vi har nu kunnat se att de numera är en femtedel mot vad de var för bara några år sedan. Det finns väl anledning att tro att de kommer att sjunka ytterligare. Med tanke på att polisen får över 16 miljarder nästa år är det en försumbar kostnad – naturligtvis också för företagen.

Sedan var det frågan om 48 månader. Det är också vår utgångspunkt. Det är fortfarande under förhandling.

Fru Agdas uppgifter kan i dag inte lämnas ut med stöd av personuppgiftslagen. Men jag anser att det ska finnas en ännu tydligare reglering av att fru Agdas uppgifter inte ska lämnas ut. Därför finns det ett bra tillfälle när detta genomförs i Sverige att också se över den aspekten. Här kan vi få ett ännu bättre skydd för människor som inte ska bli föremål för en brottsutredning.

Agne Hansson frågade vad mervärdet är om detta redan finns. Jo, med teknikens förändring finns det en risk att vi inom några år – ett par år – går över till att vi blir fakturerade månadsvis. Då finns det inte längre ett behov av att spara för bolagen. Då tappar svensk polis en av dess viktigaste vapen mot organiserad brottslighet.

Jag delar helt Carl Hamiltons synpunkter. Man kan inte vara tvärsäker. Men till skillnad från många andra förslag är vi mer säkra eftersom tekniken används. Men jag håller helt med om att det inte går att vara tvärsäker. Men det känns betydligt tryggare än till exempel buggning, som vi också kommer att föreslå senare. Där kan vi inte säga säkert innan vi har sett resultatet. Här har vi ändå ett stöd i att det har använts framgångsrikt av svensk polis. Tvärsäkert kan vi inte veta hur användbart det blir för framtiden.

Jag delar också Hamiltons uppfattning att det skulle vara att föredra att det blir en tredjepelarfråga. Det är också en principiellt viktig fråga. Däremot blir jag lite förvånad över att Miljöpartiet plötsligt vill ha detta under första pelaren. Det är inte den inställningen vi är vana med i Miljöpartiet – men jag har full respekt för det. Men det viktigaste är att vi får en överenskommelse.

Jag har varit i Europaparlamentet. Det vore märkligt om Europaparlamentets utskottsordförande säger att de är positiva, kommissionen har lagt fram ett förslag, ministerrådet är positivt, och det sedan skulle fastna

i diskussioner. Det viktigaste är att vi når en överenskommelse. Om vi kunde välja skulle jag tycka, och om Europaparlamentet har den inställningen, att vi ska ha detta under tredjepelaren – som det var tänkt från början.

Leif Björnlod säger att det här används till annat än sådant som rör terrorism. Ja, det är rätt. Vi har kunnat lösa mord i Sverige. Vi har kunnat lösa narkotikabrott, människohandel, barnpornografi. Det är inte i första hand fråga om terrorism. Vi är trots allt i stor omfattning förskonade från terrorism i Sverige. Vi har bara några få fall. Vi är däremot inte lika förskonade när det gäller narkotikasmuggling och människohandel. Detta förslag är inte i första hand användbart för svensk polis när det gäller terrorism utan det är i fråga om annan organiserad brottslighet. Det är viktigt att lägga till.

Sedan kom en fråga om USA. De uppgifter jag har säger att det inte finns några dataskyddsregler i USA. De kan spara detta, och det sparas med all sannolikhet i oändlighet. Vi ska kanske påminna om att USA har Echelon med 40 000 anställda. Vi kommer aldrig i närheten av – även om vi skulle vilja – de möjligheter att övervaka personer misstänkta för brott som USA har. Där finns inte den typen av reglering.

Anf. 21 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Jag har ett par korta frågor. Jag tycker att förslaget är ofullgånget. Det fattas en massa saker.

Det som jag ser som den största risken med ytterligare ett register är det som redan är nämnt, nämligen möjligheten att de kan missbrukas, att de kan komma i obehöriga händer och att andra kan plocka uppgifter ur dem. Det känns otrevligt.

Metoden kan användas av även andra och i andra syften. Jag tänker på Internetkuppen mot Nordea. Där hade alla som besökte Nordea katalogiserats, och sedan skickades ett falskt mejl till dem. Bovarna ligger i sedvanlig ordning ett steg före. Det är så.

Sedan är det en liten detalj. Kostnaderna att lagra och samla in finns. Men vad är kostnaderna att utnyttja uppgifterna? Det kan vara en viktig fråga. Det här kan hanteras på många olika sätt. Vi kan inte direkt fastslå hur mycket det ska kosta att få fram uppgifterna. Jag har för mig att polisen för närvarande betalar ca 12 miljoner kronor för det de tar fram nu. Hur blir det när materialet mångdubblas?

Anf. 22 BEATRICE ASK (m):

Jag ska begränsa mig till två frågor. Den ena gäller USA. Vad man har för regler i USA är en sak, men om jag förstår det här rätt handlar det om brottsbekämpning på Europainivå. En stor del av kommunikationerna sker med amerikanska tjänster. Det är vad jag förstår svarta hål i systemet. Om man inte kan täppa till hålen minskar mervärdet. På något sätt måste ändå ministern bevisa att det finns ett mervärde för att kunna motivera den typen av kostnader och ingrepp.

Sedan var det frågan om kostnaderna. Den nya uppgiften är 5–10 miljoner kronor för detta i Sverige. Det är en uppgift från Telia. Är det bara Telias kostnader? Vad tillkommer? Det finns också andra som berörs av detta. Ingår uppbyggnad och underhåll av själva registreringen i de 5–10

2005/06:4

7 oktober

miljonerna? Det är delvis vad Leif Björnlod trodde. Ingår kostnader för att ta ut information i detta?

Förra gången fick vi veta att polisen betalar i dagsläget ungefär 12 miljoner kronor för de uppgifter man tar ut ur det svenska systemet. Där vet jag att priserna sjunker beroende på att man har ökat effektiviteten. När man redovisar kostnaderna, de 5–10 miljonerna, är det totalt för operatörer i Sverige? Är det uppbyggnad av systemet eller inkluderar det användningen? Är det en totalkostnad? Vad blir det på Europeanivå? Det här handlar också om i vilken utsträckning marknaden i Europa kan utvecklas konkurrensmässigt i förhållande till andra som också vill utveckla teknik och verksamheter på området.

Anf. 23 BÖRJE VESTLUND (s):

Jag måste reagera på en sak i sammanhanget. Man vill inte göra det här och det finns skäl att hålla igen. Men när den lagstiftning som finns i dag var uppe om när trafiken ska raderas var Moderaternas ståndpunkt att inte detaljreglera så mycket. Då lyssnade vi, och det blev den lagstiftning som finns i dag. Då trodde man att företagen skulle hantera det här. Men företagen har uppenbarligen inte hanterat det här på ett bra sätt. Det finns företag som spar trafiken i flera år. Då är det positivt ur konsumenternas synpunkt att man faktiskt har en sista dag – trafiken får inte sparas längre. Jag förstår inte hur man kan motsätta sig detta.

Jag ber om ursäkt för att jag tar tiden i anspråk för en politisk debatt, men jag kan inte låta bli i det här sammanhanget.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag väddar till ledamöterna: Det här kan ni återkomma till i kammardebatter. Dra inte i gång nya debatter!

Anf. 25 INGVAR SVENSSON (kd):

Herr ordförande! Men det är frestande när du går in på det!

Det är en massa missuppfattningar som cirkulerar i diskussionen här.

Det är tal om att inte läcka och olagligt syfte. Björnlod pratar om ytterligare ett register. Vem har pratat om ett register? Vad jag har förstått har operatörerna redan i dag lagringskrav. Varför läcker det inte i dag? Varför skulle det läcka bara för att det ges lite längre tid? Jag förstår inte argumenteringen. Det är min polemik.

Jag har två frågor. Jag har funderat på frågan om första pelaren. Om man ska göra ett förstapelarbeslut – ett direktiv – måste man ha ett syfte som är från första pelaren. Vilket syfte skulle kunna användas för lagringskrav om man inte hänvisar till det rättsliga samarbetet? I samma ögonblick som man hänvisar till det rättsliga samarbetet är man över på tredje pelaren. Det är en bra fråga att ställa till kommissionen.

Sedan är det den uppgift om kravet som justitieministern nämnde vid ett tidigare tillfälle. Det gäller kravet på att kunna utnyttja de lagrade uppgifterna endast vid misstanke om brott som ger två års fängelse eller mer. Är det en svensk reglering? Jag hittar det inte i papperen. Det är möjligt att jag har missat det i rambeslutet. Finns den typen av krav där?

Ärendet var uppe i EU-nämnden senast inför rådsmötet i maj. Jag nämnde Datainspektionen och 29-gruppen. Det har visat sig att EU:s datainspektion och datachefer är kritiska till förslaget. Jag tror inte att justitieministern visste så mycket om det då. Jag hoppas att ni har haft kontakt med Datainspektionen.

Datainspektionen säger att förslaget strider mot Europarådets konvention om mänskliga rättigheter. "Alla har rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens." Det står i Europakonventionen. Det är därför det här är så integritetshämmande.

Människor är lite oroliga. Det är rätt allvarligt att spara detaljerad information om vem jag har ringt, varifrån, när och om mottagaren svarar eller inte och hur länge vi har talats vid. Det är integritetskränkande.

Anf. 27 BEATRICE ASK (m):

Börje Vestlund och jag kan naturligtvis ta den här diskussionen vid ett annat tillfälle. Jag vill bara säga att vi moderater inte är särskilt rädda för saker som är oreglerade. Jag påtalade i mitt första inlägg att när det gäller registrering som kan verka integritetskränkande hade man förväntat sig att regeringen hade tagit ett initiativ i den delen. Det är verkligen inte historiken bakom den fråga vi i dag diskuterar. Jag väntar fortfarande på att få se ett underlag för den typen av frågor. Det är ett helt annat ämne än det vi diskuterar i dag. Det handlar om europeiska krav på registrering av all kommunikation.

Anf. 28 LENNART HEDQUIST (m):

Jag återkommer till min fråga. Justitieministern sade att avgränsningen av Internettrafiken, chatt och surfning, var ett önskemål från andra länder i Europa. Det var inte ett svenskt önskemål. Justitieministern sade att detta lagras – i den mån det lagras – i Sverige, och det var ett svenskt önskemål att så ska kunna ske.

Eftersom man tydligen lägger tonvikt vid den här avgränsningen, hur ser tekniken ut för att kunna göra den avgränsningen? Är det något man säger, att nu ska man göra undantaget, eller finns det en faktisk teknik?

Anf. 29 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Det är flera brott som har klarats upp. Om vi däremot får en utveckling som innebär att vi tappar tekniken kommer bovarna att få ett försteg. Det vill vi inte ha.

Precis som Joe Frans sade täcker detta inte allting, och det kommer att finnas möjlighet att kommunicera med varandra på annat håll. Det är samma sak som att det är bra att det finns ett fingeravtrycksregister även om vissa personer använder handskar. Vi klarar trots allt upp en del brott även om vi inte klarar upp alla brott. Det är en bra jämförelse, som också sades av bland annat den brittiska polisen.

Jag ska inte själv hamna i någon debatt om USA. Det är möjligt att jag missförstår, men EU reglerar förstås bara länderna i EU och inte någonting annat. Hur USA hanterar uppgifterna får stå för dem.

Däremot ska jag korrigera min egen uppgift. 5–10 miljoner är för Telia, men det är en konsultfirma som har tagit fram uppgiften för våra myndigheter. Det är initialkostnader. Telia står för halva marknaden.

Sedan får man försöka göra en överslagsberäkning. Jag vill inte här hamna i en sifferexercis så tillvida att jag ska säga exakt vad kostnaden kommer att bli. Men enligt de uppgifter jag har fått rör den sig på den nivån. Det är inte särskilt allvarligt med tanke på det stora behov som finns.

Sven-Erik Sjöstrand nämnde artikel 29 och integritet. Vi ska inte heller här förlänga med en debatt, men det är klart att hänsyn till integritetsaspekten ska finnas med. Det är just det som gör att vi reglerar bara de mest allvarliga brotten. Det, Ingvar Svensson, regleras i lagen om elektronisk kommunikation. Där finns det tvååriga minimikravet. Det är viktigt med tanke på att det här inte får användas mot människor som inte är misstänkta för brott. Det är bara för att bekämpa den grova brottsligheten.

Jag ska inte heller ge mig in i detaljer om de tekniska möjligheterna, men jag är ganska övertygad om att man kommer att klara av de delarna också – särskilt med tanke på att det sparas redan i dag och därmed möjligheterna redan finns för svensk polis.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 31 BEATRICE ASK (m):

Det är kanske oartigt att fråga, men hur ser den majoriteten ut?

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Både Kristdemokraterna och Folkpartiet har gett stöd åt regeringens position.

Anf. 33 INGVAR SVENSSON (kd):

Med undantag för lagringstid utöver 12 månader.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Båda föredrar, liksom justitieministern, att det är tredje pelaren, att det ska vara ett rambeslut.

Då rullar vi vidare. Punkt nr 5 tar vi tillsammans med Barbro Holmberg. Då har vi frågan om underrättelseledd polisverksamhet.

Anf. 35 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Detta handlar om ett förslag att Europol med hjälp av medlemsstaternas underrättelseinformation ska ta fram en hotbilsrapport om organiserad brottslighet. Det nya arbetssättet beskrivs i rådsslutsatser som vi nu ska anta. I slutsatserna står att medlemsstaterna ska lämna underlag till Europol senast den 30 oktober varje år. På grund av att dessa slutsatser om hotbilsrapporten kommer att antas av rådet först den 12 oktober föreslås en förlängd tidsfrist detta år för medlemsstaternas underlag till den 30 november.

Några medlemsstater anser att det ändå blir för ont om tid att förse Europol med underlaget. Därför är tidsfristen fortfarande en öppen fråga. Jag tycker att förslaget om en årlig hotbilsrapport i sig är ett steg i rätt

riktning för att utveckla en europeisk underrättelseledd polisverksamhet. Jag stöder förslaget om den 30 november, och vi hoppas att en överens-
kommelse nås vid rådet så att Europol hinner ta fram en hotbilsrapport i
tid i år.

2005/06:4
7 oktober

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.
Nästa punkt gäller europeiskt bevisupptagningsbeslut.

Anf. 37 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Som ni känner till sedan tidigare syftar förslaget till att förbättra möj-
ligheterna att i ett brottmålsförfarande få tag i bevis som finns i en annan
medlemsstat. Vid nästa RIF-råd vill ordförandeskapet att vi ska enas
kring olika principer för det fortsatta arbetet. Jag kan ställa upp på de
föreslagna principerna. De syftar till en rimlig ansvarsfördelning mellan
utfärdande och verkställande stat.

Redan i dag kan vi vara flexibla när vi hjälper andra, till exempel om
de har särskilda önskemål om hur hjälpen ska lämnas. Men det är bra att
det tydliggörs, liksom att vi inskräper krav på rättssäkerhet och respekt
för mänskliga rättigheter. Vi ska inte behöva använda tvångsmedel när
det inte är nödvändigt för att uppnå syftet.

Jag vill också avslutningsvis säga att vi redan i dag gör beslag och
husrannsakan för sådant som inte är straffbart i Sverige. Det förslaget är
alltså ingen stor uppoffring för oss.

Anf. 38 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag vill ställa en lite mindre fråga. Finns det verkligen behov av nya
bestämmelser om detta? Vi har väl redan verktyg? Är det så bra?

Anf. 39 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Det är alldeles riktigt att många av dessa saker redan finns. Men de
behövs för att utveckla samarbetet.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de
fortsatta förhandlingarna.

EU:s avtal med Norge och Island.

Anf. 41 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Sedan 2001 har medlemsstaterna försökt att enas om hur EU ska
samarbeta med Island och Norge när det gäller utlämning för brott. Flera
utkast till avtal har diskuterats. Både Island och Norge deltar i
Schengensamarbetet, och Sverige har arbetat för att de också ska kunna
delta i den europeiska arresteringsordern fullt ut. Vissa medlemsstater
tycker, å andra sidan, att samarbetet bör likna utlämning och vill till
exempel inte utlämna egna medborgare, och de vill ha kvar krav på dub-
bel straffbarhet för att utlämna.

Nu har ordförandeskapet presenterat ett utkast till avtal som är tänkt
som en kompromiss. Jag menar att vi kan acceptera förslaget till avtal
som har lagts fram. Några stater kan inte acceptera en tillämpning av den

europiska arresteringsordern rakt av. Vi bör därför acceptera avtalsutkastet. Om tillfälle ges kommer jag ändå att argumentera för en lösning så nära den europeiska arresteringsordern som möjligt.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Övriga frågor. Blandade kommittén. Det hänger väl ihop med det förra.

Anf. 43 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Frankrike kommer att vid rådsmötet föreslå att rådet under hösten ska diskutera ett avgörande av EG-domstolen som kom i september i år. I det avgörandet har EG-domstolen förklarat att rådets rambeslut om straff för miljöbrott rätteligen borde ha antagits som ett direktiv i första pelaren. Jag får säkert anledning att återkomma till nämnden i frågan som rör gränsdragningen mellan första och tredje pelaren.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Det var en annan övrig fråga. Jag tänkte mest på frågan om förenklat uppgifts- och underrättelseutbyte. Men det hänger ihop med Norge- och Islandsfrågan? Den är kanske redan föredragen?

Anf. 45 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Denna dagordningspunkt avser alltså det förslag till förenklat informationsutbyte som lades fram i juni 2004. Det har vi talat om tidigare. Det går i korthet ut på att effektivisera informationsutbytet. Den här gången ska rådet ta ställning till två delfrågor. Den första gäller frågan vilka informationstyper som ska omfattas. De databaser som brottsbekämpande myndigheter själva äger ska givetvis omfattas av förslaget. Frågan här gäller databaser som brottsbekämpande myndigheter har direkt tillgång till men som ägs antingen av annan myndighet eller av privata subjekt. Frågan diskuterades på Artikel 36-kommitténs möte. Den 21 september nåddes en överenskommelse om att alla databaser ska omfattas. Vi är så klart nöjda med det, och rådet föreslås nu bekräfta överenskommelsen.

Den andra frågan gäller information som finns tillgänglig för de brottsbekämpande myndigheterna men som i tidigare skede insamlats med hjälp av tvångsmedel. Frågan är här om utbyte av denna typ av information endast ska kunna ske om det är möjligt enligt nationell rätt. Jag förordar att all tillgänglig information ska kunna utbytas, även sådan som i tidigare skede har inhämtats med hjälp av tvångsmedel. Jag anser att denna regel ska vara tvingande. Det är fråga om information som har kommits åt efter rättslig prövning av tvångsmedels användning. Rättssäkerhet är därför garanterad. Samtliga är medvetna om svårigheten i många medlemsstater att acceptera denna princip. Jag kan därför stödja förslaget om hänvisning till nationell lagstiftning men står fast vid att utbytet med den begränsningen ska vara tvingande, det vill säga om det är möjligt enligt nationell rätt ska informationen utbytas.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Några andra övriga frågor? A-punkter.

2005/06:4

7 oktober

Anf. 47 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Nej.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi justitieministern och medarbetare. Trevlig helg.

2 § Konkurrenskraft - inre marknad, industri och forskning (inre marknad och industri)

Näringsminister Thomas Östros

Återrapport från ministerrådsmöte den 6 och 7 juni 2005 samt från informellt ministermöte den 11 och 12 juli 2005 (12 juli)

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 11 oktober 2005

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar näringsministern och medarbetare välkomna. Vi ligger 15 minuter efter körschemat men vi räknar med att vi hinner ikapp så att vi är klara kvart över 11. Vi börjar som vanligt med en återrapport. Varsågod.

Anf. 50 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Tack, herr ordförande! Det är en återrapport från konkurrenskraftsrådet den 6–7 juni och det informella mötet i Cardiff den 12 juli.

Mötet den 6–7 juni inleddes med en lunchdiskussion om tjänstedirektivet. Mitt inlägg var som tidigare. Vi vill gärna se ett tjänstedirektiv. Men det får inte ske på bekostnad av möjligheterna att skydda löntagarnas villkor, hela diskussionen om kollektivavtal och sådant.

Rådet antog också slutsatser om bättre lagstiftning enligt det som vi diskuterade inför mötet. Vi höll också en riktlinjedebatt om Reach med koncentration på kemikaliemyndighetens roll.

På initiativ av Danmark höll vi också en kort diskussion om kommissionens antidumpningsåtgärder mot norsk lax. Sverige uttryckte sitt stöd till Danmarks kritik mot de antidumpningsåtgärderna.

I anslutning till mötet hölls det också ett rymdråd. Där antog man ett orienteringsdokument om inriktningen av den europeiska rymdpolitiken.

Jag ska också säga något ord om det informella konkurrenskraftsrådet i Cardiff. Sverige representerades där under dag två av min statssekreterare Lars-Olof Lindgren. Det var en diskussion om regelförbättring och inre marknaden som mötet handlade om, men det var mer av den informella karaktären.

Så skulle jag vilja återrapportera.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten. Vi går in på kommande minister rådsmöte. Den första punkten rör genomförande av lagstiftning.

Anf. 52 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr ordförande! Jag skulle vilja fråga nämnden om jag kanske ska koncentrera mig på den huvudpunkt som finns, Reach. Övriga punkter är egentligen informationspunkter. Om nämnden tycker att det är okej går jag in på Reach.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Det fungerar bra. Vi tar punkterna i ordning så får vi se om det finns några frågor. Finns det någon av ledamöterna som begär ordet med an-

ledning av punkt 3? Om inte konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Punkt 4 gäller bättre lagstiftning. Är det någon begär ordet med anledning av den punkten? Om inte så godkänner vi informationen.

Vi går in på punkt 5 om Reach.

Anf. 54 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Reach är en återkommande fråga i nämnden. Regeringen ser det som en mycket viktig kemikalielagstiftning för att ge skydd för hälsa och miljö. Det ska vara en lagstiftning som fungerar väl för både företag och myndigheter. Det är klart att det också är väldigt viktigt med konkurrenskraftsaspekten inte minst för små och medelstora företag.

Det brittiska ordförandeskapet har höga ambitioner när det gäller Reach och strävar efter att nå en politisk överenskommelse i slutet på året. Vi stöder den ambitionen och strävan. Britterna har lagt fram ett kompromissförslag som gäller hela Reach.

Vi anser från regeringens sida att förslaget generellt sett är bra och är en bra utgångspunkt för en uppgörelse. Det finns naturligtvis delar av det där vi har en annan ståndpunkt. Men det är i stort en bra utgångspunkt.

Vi har fått gehör för flera viktiga prioriteringar. Bland annat handlar det som basindustrins villkor och basindustrins råvaror, som är frågor som varit uppe i nämnden. Vi har också fått förtydligat att avfall, som ju lyder under annan lagstiftning, är undantaget från Reach.

Under orienteringsdebatten vill det brittiska ordförandeskapet att vi diskuterar några centrala frågor i Reach. Det första gäller vilka datakrav som ska gälla för lågvolymskemikalier. Det gäller volymer på 1–10 ton. Det är en viktig svensk prioritering.

I kompromissförslaget föreslår britterna att datakraven för lågvolymskemikalierna ska vara beroende av vissa kriterier. Det gäller inneboende egenskaper hos ämnet och exponeringssituationen vid förekomst av ämnet.

Vi motsätter oss att datakraven sänks på det sättet för nya ämnen. När det gäller existerande ämnen kan vi tänka oss att diskutera olika typer av kompromisser. Vi föreslår att vi kommer att lägga vår starkaste argumentation för nya ämnen.

Den andra frågan gäller datakrav vid registreringar i det som kallas för bilaga V–VIII. Det handlar helt enkelt om förslag till att antalet tester ökar men att antalet ämnen som omfattas av tester begränsas. Det är en kompromiss som vi finner vara ganska rimlig. Vi kommer att kunna tänka oss att stödja detta.

Den tredje frågan de vill diskutera är OSOR – *one substance, one registration*. Också det är en fråga som har varit uppe i nämnden tidigare. Där föreslår britterna att förenkla förfarandet när det gäller substanser. Om det är registrerat av ett företag ska det också vara tillgängligt för andra företag. Det är någonting vi i princip är för. Det skulle kunna vara en förenkling. Här finns det fortfarande rader av svåra komplicerade frågor som måste redas ut för att det ska fungera i praktiken. Vi har en positiv hållning till utgångsförslaget.

Sist vill jag också nämna det som har varit mycket debatterat. Vid sidan av ordförandeskapets frågor och förslag har också kommissionen presenterat ett inofficiellt förslag som gäller ämnen i alla volymområden

2005/06:4

7 oktober

och utan övre gräns där man föreslår möjligheter till långtgående undantag. Det gäller existerande ämnen, nya ämnen och oavsett hur mycket det finns av ämnet.

Kommissionens inofficiella förslag är väldigt likt det ändringsförslag som röstades igenom i Europaparlamentets industri- och inre marknadsutskott. Som ni vet hade miljöutskottet omröstning i tisdags. Där fick i stället ett förslag som låg mer i linje med britternas kompromissförslag stöd.

Vi följer detta väldigt noga. Det var glädjande med det omröstningsförslag som kom i miljöutskottet. Det gäller inte i detalj, där återstår mycket att titta på, men i det stora hela.

Vi menar att kommissionens inofficiella förslag går emot två grundläggande syften med Reach. Det är att industrin själv har ansvaret för att ta fram data och göra riskbedömningar, men också att grundläggande information och kunskap om kemiska ämnen behövs för att man ska kunna skydda sig bättre.

Vi tycker att det är ett olyckligt förslag från kommissionen. Det skulle kunna leda till att vi faktiskt får lägre krav på nya högvolymskemikalier än vad som gäller i dag. Det skulle kunna leda till att vi får lägre krav än vad som gäller i OECD-länder som Japan och USA.

Det är nu inte det som är uppe till diskussion nästa vecka, utan det är kompromissförslaget från Storbritannien. Jag har redovisat vad vi har för åsikt om detta. Vi har också meddelat kommissionen vad vi har för åsikt om det inofficiella förslag som den har lämnat.

Anf. 55 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag vill först som inledning säga att jag tycker att regeringen jobbar på ett mycket bra sätt med den här frågan. Jag förstår att näringsministern och miljöministern också samarbetar intimt. Det är vi tacksamma för. Jag och mitt parti har varit lite oroliga för de tidigare beslut som har fattats nu i industri- och inre marknadsutskottet. Men vi ser också de positiva signalerna från miljöutskottet. Vi hoppas att de också går igenom.

Jag oroar mig lite. Det var väl så att miljöutskottet inte röstade igenom tillräckliga krav på att industrin skulle ta fram kunskap om hälso- och miljöeffekter av de så kallade lågvolymskemikalierna. Är det också någonting som Sveriges regering driver? Det är en viktig fråga. Det rör sig om ungefär 20 000 av totalt 30 000 kemikalier som kanske inte omfattas en starkare lagstiftning.

Anf. 56 LARS LINDBLAD (m):

Det finns en hel del man kan vara överens om med Thomas Östros när han säger att detta är en viktig lagstiftning som ska fungera väl. Det är vi helt överens om. Vi delar också synpunkten att Storbritanniens kompromisspapper i grunden är bra. Det kan bilda en utgångspunkt för en möjlig lösning.

Däremot delar vi inte riktigt synen när det gäller diskussionen i Europaparlamentet. Jag är mycket oroad över den utveckling som just nu sker i Europaparlamentet där man står väldigt långt ifrån varandra. Jag tror i grunden att vi nu riskerar en situation där Europaparlamentet mycket väl inte riktigt kan komma överens i den här frågan. Industri- och inre marknadsutskottet står väldigt långt från miljöutskottet. Vad man skulle kunna

vara rädd för är att hela detta havererar redan i första läsningen. Det skulle vara mycket olämpligt.

Jag hör till dem som tycker att ett kompromissat Reach är bättre än inget Reach alls. Det faktum att Reach kommer till är betydligt mycket bättre för konsumenter och medborgare i Europa och att vi helt enkelt i större utsträckning får koll på kemikalierna framöver. Därför måste man också kunna vara beredd att delta i den typen av kompromisser som kan dyka upp. Det tror jag är en viktig punkt. Samtidigt får inte Reach bli hur urvattnat som helst. Det är också grundläggande. Det är viktigt att vi också för en tydlig linje.

Jag har en liten fråga. Det finns mängder med frågor i förslaget. Det är ett väldigt stort och komplicerat förslag. Det handlar om tanken bakom regeringens syn. Jag har en känsla av att om man kopplar det till den föregående punkten om bättre lagstiftning kan man komma fram till att det nu pågår ett ganska omfattande arbete inom EU där man helt enkelt försöker hitta förenklingar och effektiviseringar i befintlig lagstiftning. Det är extremt viktigt att man inte bara gör det för den lagstiftning som har antagits tidigare utan att man också sätter på sig de glasögonen under den löpande diskussionen.

Ett sådant exempel där man inte har gjort det på miljöområdet gäller WEEE-direktivet. Där var man från politiker och näringslivet väldigt positiva men är nu väldigt skeptiska och rädda för dess konsekvenser och ineffektivitet. Man skulle vilja resa samma varningsflagg när det gäller Reach. Det finns en hel del ineffektivitetsvarningar även här.

Än så länge vill jag vara ganska öppen i diskussionerna och inte sätta ned foten alltför tydligt. Det är lite för tidigt för det. Men när det gäller till exempel lågvolymskemikalierna har jag lite grann en känsla av att den svenska regeringen gapar efter så väldigt mycket och inte riktigt vågar att ta den prioritering som jag tror är väldigt viktig av effektivitets-skäl.

Vi talar här om i storleksordningen 30 000 kemikalier som ska registreras på sikt. Jag tror att de flesta är överens om att kemikalierna ska registreras. Men det gäller att göra det i rätt ordning och med rimlighet så att det inte blir proppar i det byråkratiska hos Kemikalieinspektionen, den europeiska kemikalieinspektionen och så vidare.

Därför är jag lite fundersam just när det gäller att Sverige så hårt driver de hårda kraven om lågvolymskemikalierna. Det kan låta väldigt bra men kan också vara ett problem ur effektivitetssynpunkt. Jag stannar där. Jag ska med intresse lyssna till vad ministern har att säga.

Anf. 57 ULF HOLM (mp):

Tack för föredragningen från Thomas Östros. Jag kan dela mycket av regeringens åsikter att det i varje fall tillfälligtvis verkar gå åt lite rätt håll. Det har varit väldigt många motgångar under tidens lopp i detta, men nu kanske det blir en förbättring.

Jag skulle kunna ha en lång lista på olika kommentarer, men jag tror att miljö- och jordbruksutskottet är rätta utskottet att hantera detaljfrågorna. När det gäller de tre frågeställningar som nu är uppe ser jag med oro att de skärpta datakraven för lågvolymskemikalier urholkas. Vi tycker från Miljöpartiets sida att vi måste ha starkare krav på dem. Regering-

2005/06:4

7 oktober

en skriver också i sitt underlag att de lägre volymerna inte kan accepteras.

Sedan vill jag fråga om datakraven vid registrering i bilagorna. Ni tar upp ett förslag från Danmark som en kompromiss om ett flerstegsförfarande i testning när det finns misstanke om att ämne kan skada fortplantningen. Jag undrar vilka chanser det finns att det kan gå igenom. Det är en sak att vi kanske stöder det. Men frågan är vilka chanser vi har att få igenom det mot ordförandeskapets vilja, om man uttrycker det så.

Man kan fråga sig lite varför kommissionen har lagt fram ett inofficiellt förslag. Vad är egentligen bakgrunden till att den har tagit fram detta? Det verkar vara en *backlash* för hela Reachlagstiftningen. Jag vet inte om Östros har hört någonting i korridoren om varför kommissionen har lagt fram ett sådant förslag. Det verkar helt uppåt väggarna. Det gör att hela hanteringen nu är lite komplicerad. Det pågår saker på så många parallella linjer. Miljöutskottet har egentligen röstat om en sak, ett ursprungligt förslag. Det har inte tagit upp kompromissen från ordförandeskapet.

Det är en sak jag skulle vilja ta upp som nämdes i miljöutskottets beslut i EU-parlamentet. Det är det som går under rubriken information till allmänheten. Där blev det tydligen mycket sämre skrivningar om sekretess. Alla förslag om att minska kraven på sekretess röstades ned.

Det är väldigt viktigt att konsumentorganisationer i EU och i Sverige får kunskap och kan förmedla sådan viktig information till konsumenterna. Som enskild konsument har man mycket svårare att hålla reda på det. Det kräver att vi har starka konsumentorganisationer som kan få tillgång till material och underlag från industrin om de ska ansvara för dessa frågor. Det skulle jag vilja att regeringen lyfte fram tydligare.

Anf. 58 CHRISTINA AXELSSON (s):

Det är glädjande att höra att ministern är så ivrig för att Reach verkligen ska få ett innehåll. Det är inte heller sista gången vi kommer att diskutera frågan här. Industrilobbyn mot detta är väldigt stark såvitt jag har förstått. Vilka allierade har vi för att vi verkligen ska få en ordentlig miljöprofil på förslaget när det så småningom ska fattas beslut om det?

Jag delar Lars Lindblads oro för hur EU-parlamentet ställer sig till detta och de olika utskotten som så tydligt visar var man har sitt hjärta och sin själ. Det är då viktigt att vi tillsammans med våra svenska parlamentariker på olika sätt försöker att diskutera med dem hur vi ser på de frågorna så att vi verkligen får draghjälp av Europaparlamentet. Det tycker jag skulle vara viktigt.

Jag vill som sagt fråga: Vad har vi för allierade för att göra Reach till ett vapen för att minska förgiftning av olika kemiska medel?

Anf. 59 MATS ODELL (kd):

Först vill jag tacka för en väldigt bra föredragning och också tala om att vi stöder förslaget till svensk ståndpunkt. Jag har egentligen bara en fråga. Thomas Östros säger att regeringen har fått gehör för flera av sina synpunkter. Han nämner basindustrins villkor och basindustrins råvaror. I vilken riktning har detta gått? Har vi haft problem? Har det varit för restriktiva skrivningar hittills? Har vi luckrat upp Reach genom den svenska regeringens medverkan, eller vad handlar detta om?

Anf. 60 AGNE HANSSON (c):

Det är ett stort och komplicerat ärende. Jag är också tillfreds och glad över att regeringen nu vill ge sig in i ett arbete där man börjar kompromissa för att få fram en bra produkt. Det är väldigt lätt att ha uppfattningar och vara progressiv innan man behöver vara med och kompromissa. Det arbetet har inletts i Europaparlamentet.

Riktningsskildringen i arbetet vidare i kompromissandets måste vara att hitta förenklingar, förtydliganden och uttrycka klart företagets ansvar för de produkter som tas fram. Försiktighetsprincipen måste bli klargjord. Man måste också hantera ersättningsprincipen, alltså substitutionsprincipen, som viktig i dessa sammanhang.

Min frågeställning är utifrån regeringens position att utgå från ordförandelandets kompromisslinje. Är den i praktiken möjlig att genomföra? Jag ser svårigheter i det. I och för sig ligger inte det särskilt långt ifrån vad miljöutskottet i Europaparlamentet har uttalat. Men det skiljer i tekniska lösningar och i en del andra frågor. Jag skulle hellre föredra att man utgår ifrån miljöutskottets principförslag när man fortsätter arbetet.

Jag hoppas att det är möjligt att komma fram till en vettig lösning som balanserar näringslivets möjligheter att fungera men också garanterar miljöaspekterna i detta.

Anf. 61 LARS LINDBLAD (m):

Jag har en kompletterande fråga. Det gäller ett ämne, en registrering. När man läser den svenska ståndpunkten är den inte helt klar. Sverige är i princip positivt till OSOR men har inte tagit ställning till detaljerna. Den svenska regeringen kommer liksom de andra regeringarna att avkrävas någon form av svar om var vi egentligen står i den frågan.

Vad är den senaste uppfattningen för regeringen? Det finns massvis med komplicerade idéer om *opt-out* och grejer i detta som är extremt svårgenomträngligt för att förstå detta. Är det frivilligt att delta i konsortierna? Om man är första företag som vill gå in och begära en *opt-out*, vad händer då med de andra som ska gå in, och så vidare? Man kan på något sätt slå sönder hela konstruktionen. Det är väldigt oklart vad det handlar om. Det skulle vara intressant att höra vad ståndpunkten egentligen är.

Anf. 62 KARIN PILSÄTER (fp):

Jag tänkte bara för säkerhets skull säga att vi i huvudsak står bakom den inriktning som redovisas här. Det är lite många öppna frågor för att kunna garantera minsta detalj i det. Men det är säkert så att regeringens egen ståndpunkt kommer att förfinas allteftersom.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Det kommer vi bland annat att få upptäcka redan nästa vecka på samrådet inför miljöministermötet.

Anf. 64 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Låt mig börja med att säga att det är klart att vi på mötet i konkurrenskraftsrådet inte kommer att diskutera miljöutskottets betänkande. Rådet inväntar parlamentets beslut i november. Det är ett ganska omfat-

tande betänkande från miljöutskottet. Det är därför svårt för mig att gå in och kommentera dess olika delar. Det är någonting som vi nu analyserar inför den process som kommer efter att parlamentet har fattat sitt beslut, rådet har intagit sin ståndpunkt och den sammanjämkning som sedan måste komma.

Jag håller också med dem som säger att det inte alls är självklart vad utfallet blir. Ingen vet i det här läget vad parlamentets åsikt kommer att bli till slut. Enligt vår mening var miljöutskottets betänkande ett steg framåt jämfört med hur det såg ut några dagar innan.

Det har blivit mer komplicerat när kommissionen lägger fram ett inofficiellt förslag. Det är inte direkt ortodoxt, utan det är väldigt ovanligt. I andra processer burkar kommissionen var oerhört noga med att man inte lägger fram några nya förslag innan man har sett vad parlamentet har för ståndpunkt. Man kan spekulera i bakgrunden till detta. Inte har det väl att göra med att man vill ha väldigt höga miljökrav i Reach, skulle jag tro.

Sven-Erik Sjöstrand påpekar att vi naturligtvis har ett väldigt bra samarbete mellan Näringsdepartementet och Miljödepartementet. Så är det ju. Det är den svenska ordningen att vi har en hållning från regeringens sida i de här frågorna oavsett vem från regeringen som framför den.

Flera tar upp frågan om krav på industrin om lågvolymskemikalierna. Det är en profilfråga för Sverige. Vi har hela tiden varit mycket tydliga med att det måste hittas en förening mellan höga ambitioner om det man ska rapportera in om lågvolymskemikalierna. Det är den stora mängden kemikalier. Samtidigt ska det vara ett system som gör att små och medelstora företag på ett bra sätt kan hantera de kraven.

Vi har fortfarande invändningar mot briterernas kompromissförslag som jag redovisade i min föredragning. Det kommer vi att fortsätta att argumentera emot. Vi är naturligtvis beredda att hitta bra lösningar och förenklingar men med mycket höga miljöambitioner. Där står vi fast när det gäller lågvolymskemikalierna. Det kommissionen har spelat in och det industriutskottet och andra spelade in gav alldeles felaktigt väldigt litet av krav på både lågvolymskemikalier och högvolymskemikalier.

Lars Lindblad talar allmänt om krånglig lagstiftning. Jag är inte säker på vad slutsatsen blev från Lars Lindblad, om man inte ska ha det här systemet för att det är så krångligt. Vår ambition är att bidra i alla delar till att göra det så enkelt som möjligt.

Det är en väldigt viktig lagstiftning som vi tycker måste komma på plats för att också ge svenska företag en bra konkurrensplattform. Vi har höga krav i Sverige. Svensk industri är intresserad av att få mer av europeisk reglering på det här området för att jämna ut konkurrensvillkoren. Inte minst när det gäller små och medelstora företag är vi mycket aktiva i att delta i de diskussioner som handlar om förenklingar utan att minska ambitionerna.

Ett ämne, en registrering, som Lars Lindblad tar upp, är ett sådant exempel. Vi är, och det underströk jag i min föredragning, principiellt för en sådan idé. Men vi har ännu inte fått svar på de många frågor som finns kopplat till det om hur det fungerar i praktiken. Här finns svåra avvägningar kring konkurrensregler, affärshemligheter, immaterialrätt och kostnadsfördelning mellan företag.

De som driver det förslaget och arbetar med det, framför allt det brittiska ordförandeskapet, måste komma vidare i att ge svar på de frågorna. Då kan det sluta med att det kanske inte är ett förslag som fungerar. Men som utgångspunkt tycker vi att man kan ha en positiv hållning.

Ulf Holm frågar om det danska förslaget och vilka möjligheter det har att gå igenom. Det kan jag inte bedöma. Kan vår tjänsteman från Miljödepartementet ge en kvalificerad bedömning av sannolikheterna?

Anf. 65 Departementssekreterare URBAN BOIJE:

Det danska förslaget handlar om ett reprotoxicitetstest i bilaga VI som inte finns med i det brittiska ordförandeskapets förslag. Vi tycker att det är viktigt att ha koll på de aspekterna. Det handlar om störningar av reproduktionen och sådana saker. Det danska förslaget går ut på att man inte behöver sätta in hela testbatteriet och gå direkt på djurförsök när man gör reprotox utan att man först gör en screening. I de fall det finns indikationer på att det är ett problem går man vidare med djurtest. Det tycker vi är ett bra alternativ.

Det här är en av de frågor som kommer att tas upp till diskussion nu. Även om det är en rätt teknisk fråga ligger den med bland de frågor som ordförandeskapet har ställt till konkurrenskraftsrådet. Efter det får vi troligen någon indikation på vilket stöd det kan få. Jag kan i dag inte uttala mig om det. Vi har uttalat stöd för det tidigare, men vilka andra som har gjort det har jag inte i huvudet.

Anf. 66 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

När det gäller Ulf Holms fråga om att det fanns tveksamheter i miljöutskottets förslag om information till allmänheten får vi titta på det och får återkomma när vi är i den processen att vi ska försöka att jämka ihop två olika ståndpunkter inom parlament och råd.

Christina Axelsson frågar om det kan finnas allierade mot industrilobbyn. Man ska inte underskatta att det också finns industri som är intresserade av det. Svensk industri har deltagit konstruktivt i arbetet och ser i huvudsak positivt på detta.

Sedan tycker jag också att Storbritannien hittills har lyckats uppbåda ett stöd för sitt kompromissförslag. Det ska inte uteslutas att det har ändrats under den senaste tiden med kommissionens aktiva agerande. Det blir intressant att se på mötet. Men fram till nu har Storbritannien lyckats balansera intressena så att man har drivit miljöintresset starkt och har det med i sitt kompromissförslag.

Mats Odell frågar om vad jag menade med basindustrin. Det är inte en försvagning av direktivet. Det handlar om naturligt förekommande ämnen som till exempel cellulosa i pappersmassa. Det blir för Finland och Sverige en stor fråga. Men för de andra länderna kan det naturligtvis ifrågasättas om det är en stor fråga. Där är det viktigt att vi får skrivningar som gör att det inte blir en väldigt komplicerad process när tanken inte är att det skulle ha svepts med i kemikaliedirektivet.

Där har vi till vissa delar kommit framåt tillsammans med Finland. Det återstår en del till exempel när det gäller järnmalmspellet. Det är också en svensk fråga av dignitet, men kanske inte alla länder utgår från att det är en grundläggande fråga.

Agne Hansson frågar om Storbritanniens förslag är möjligt att genomföra. Jag utgår från det, men jag har visat att det också finns en oro hos mig för vad som har satts i rullning efter kommissionens förslag. Vi kommer att jobba mycket hårt och mycket aktivt mot kommissionen, tillsammans med andra medlemsländer, för att försöka att behålla ett starkt stöd för Reach. Det utgår jag ifrån att flera gör.

Vi verkar, Karin Pilsäter, ha samma ståndpunkt.

Anf. 67 LARS LINDBLAD (m):

Om ministern sedan går tillbaka och läser protokollet från i dag ser han att det framgår, hoppas jag, tydligt att jag bland annat sade att jag instämmer i ministerns syn när det gäller att det här är en viktig lagstiftning. Men för att han inte ska behöva vänta så länge tänkte jag bara klargöra det här.

Däremot finns det, och det tycker jag är viktigt att ha med i sammanhanget, mängder med frågetecken kring detta. Man kan diskutera grundkonstruktionen, varför vi egentligen pratar om ton till exempel. Vi kallar det för volym samtidigt. Det är ännu mera frustrerande, och intressant.

Det handlar egentligen snarare om farlighetsperspektivet, exponering, cancerogena och mutagena ämnen och den typen av idéer. Vi diskuterar ett system som är ganska kantigt. Men jag har inte kommit på någon bättre lösning, så därför tänker jag inte föreslå något i dag. I grunden tycker vi dock att det är mycket bra att det kommer till en ändring av kemikalielagstiftningen. Det vill jag göra klart.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Det var ett klarläggande och ingen fråga.

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Punkt 6 tar vi med Kerstin Eliasson. Då finns det bara övriga frågor kvar. Finns det några ledamöter som har frågor om dem? Om inte godkänner vi informationen.

Det finns inte heller några A-punkter. Finns det något övrigt från ministerns sida?

Anf. 69 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Jag vill nämna att vi kommer att ha en lunchdiskussion om klimatförändringar och konkurrenskraft. Det kommer att vara en ganska generell diskussion där Sverige kommer att föra fram vikten av den typ av verktyg som vi nu har för att försöka pressa ned koldioxidutsläppen och därmed klara klimatfrågan.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi näringsministern med medarbetare. Trevlig helg!

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar finansminister Pär Nuder med medarbetare välkomna.

Vi börjar med en återrapport.

Anf. 72 Finansminister PÄR NUDER (s):

Vi hade ett informellt Ekofinmöte i Manchester som jag dessvärre inte kunde vara med på, men diskussionen handlade om globalisering och fattigdomsbekämpning. Har nämnden några frågor kan statssekreterare Henriksson svara på dem, för han representerade Sverige.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Då det inte finns några frågor godkänner vi återrapporten.

Vi går in på ministerrådsmötet, först Stabilitets- och tillväxtpakten.

Anf. 74 Finansminister PÄR NUDER (s):

Rådet antog i mars i år en andra rekommendation till Ungern enligt förfarandet för alltför stora budgetunderskottet. Enligt förfarandet ska rådet följa upp att Ungern har vidtagit tillräckliga åtgärder för att få ned underskottet i enlighet med rekommendationen. Uppföljningen har försvårats på grund av att det har uppstått en diskussion mellan Ungern och EU:s statistikorgan Eurostat när det gäller hur Ungerns underskott ska redovisas för 2006. Ungern har tidigare velat lägga vissa infrastrukturinvesteringar utanför budget, vilket Eurostat har anmärkt på. Med den nya redovisningen blir underskottet för 2006 betydligt större än vad som tidigare förutsetts, över 6 % av bnp. Det är inte i linje med rådets rekommendation.

Jag anser att det är viktigt att rådet reagerar mot denna utveckling och ser till att budgetdisciplinen upprätthålls. På mötet den 11 oktober blir det bara en muntlig information. Kommissionen återkommer med en ny rekommendation vid ett senare rådsmöte.

Anf. 75 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Ungern är ju ett av de tio nya länderna i EU. Hur ser du på att det skulle vara lite förmildrande att det är ett nytt medlemsland som nyss kommit in? Vi behöver bara titta på Frankrike och Tyskland, där det har funnits budgetunderskott och stabilitetspaktens regler inte riktigt har följts. Hur ser finansministern på det? Bör rekommendationerna vara lika stränga mot ett litet land som Ungern som är ett nytt medlemsland?

Anf. 76 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr ordförande! Vi ska ha likhet inför lagen även på det europeiska planet. På den punkten är jag nog ganska benhård. Alla ska behandlas

lika vare sig man kommer från öst eller väst eller om man är ny eller gammal.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner informationen. Nästa fråga är konkurrenspolitik.

Anf. 78 Finansminister PÄR NUDER (s):

Kommissionären för konkurrensfrågor kommer till Ekofinmötet för att informera om två sektorsundersökningar som nyligen inlett på det finansiella tjänsteområdet. Kommissionen kan företa sådana undersökningar inom sektorer där man fått indikationer på att konkurrensen begränsas eller snedvrids i något avseende. Undersökningarna har karaktären av en informationsinhämtning som i ett senare skede kan leda till ingripanden om farhågorna om konkurrensstörningar visar sig stämma.

Kommissionen har inlett en undersökning vad gäller bankernas konsumenttjänster och har här startat med att granska de nätverk för betalning som finns. Man har exempelvis fått klagomål på att betal- och tokortsföretag tar ut överdrivna avgifter.

Den andra undersökningen avser marknaden för företagsförsäkringar. Här granskar man försäkringsföretagens olika samarbetsformer för att se om det finns konkurrenshämmande beteenden.

Båda undersökningar är fortfarande i inledande skede, och vi vet ännu inte om det finns anledning till uppföljande ingripanden från konkurrensmyndigheternas sida.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner informationen.

Nästa punkt handlar om finansiella tjänster.

Anf. 80 Finansminister PÄR NUDER (s):

Under våren och sommaren har kommissionen haft en grönbok ute på allmän konsultation med förslag rörande en strategi för finansiella tjänster under den kommande femårsperioden. Strategin är tänkt att ta vid efter den tidigare handlingsplanen för finansiella tjänster.

Ekofinrådet ska anta slutsatser om förslagen i grönboken. Slutsatserna är tämligen allmänt hållna men ligger väl i linje med den svenska synen på vad som behöver göras. Jag avser att stödja slutsatserna, särskilt som regeringen har fått gehör för att föra in en ändring i det ursprungliga förslaget till slutsatser. Ändringen innebär att en översyn av insättningsgarantidirektivet ska prioriteras, vilket är en samnordisk hjärtefråga som aktualiserats genom bankkoncernen Nordeas planer på ombildning till ett så kallat Europabolag.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Kapitaltäckningsdirektivet har blivit en A-punkt.

Anf. 82 Finansminister PÄR NUDER (s):

Just det. Förslaget innehåller ett till stor del nytt regelverk om kapitaltäckning för företag inom det finansiella området. I det nya regelverket

finns nya riskmätningmetoder. Det införs också ett nytt kapitalkrav för de numera ofta förekommande operationella riskerna. Det nya regelverket innebär också högre krav på Finansinspektionens tillsynsarbete och krav på genomlysning av finansiella företag.

Syftet med det nya regelverket är att kapital bättre ska avspegla risker i finansiella företags verksamheter och därmed främja stabiliteten i det finansiella systemet. Direktivet föreslås träda i kraft den 31 december 2006.

Parlamentet röstade i sin första läsning den 28 september igenom ett kompromisspaket. Det har förhandlats fram under hand med rådet. Vid Ekofinmötet är avsikten att rådet ska ge sitt politiska godkännande till detta kompromisspaket.

Regeringen stöder förslaget och anser att det är positivt att en överenskommelse redan nu kan nås under den första läsningen.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Punkt 6 om de ekonomiska relationerna mellan EU och USA är nästa punkt.

Anf. 84 Finansminister PÄR NUDER (s):

Det kommer att följas upp slutsatserna från toppmötet mellan EU och USA den 20 juni i år och speciellt uppehållas vid de ekonomiska förbindelserna över Atlanten. Ordförandetrojkan, alltså Storbritannien, Österrike och Finland, har skrivit ett gemensamt papper om hur Ekofin kan få en större roll i att medverka i förberedelsearbetet inför toppmötena mellan EU och USA.

Jag kommer att stödja detta förslag, eftersom de ekonomiska frågorna under sommarens toppmöte har fått en framträdande roll i den transatlantiska dialogen.

Ett exempel på hur relationerna mellan EU och USA kan hanteras är den informella regleringsdialog som pågått på finansmarknadsområdet sedan 2002. Dialogen syftar till att lösa de problem som uppstår i gränssnittet mellan europeisk och amerikansk lagstiftning.

Jag vill även lyfta fram att Sverige stöder skrivningarna från toppmötet om vikten av ett snabbt och ambitiöst resultat av Doharundan. Sverige har ända sedan Dohaförhandlingarna påbörjades aktivt verkat för att EU ska agera konstruktivt på alla förhandlingsområden. Därför finner jag det tillfredsställande att EU inom ramen för samarbetet mellan EU och USA klargör Dohaförhandlingarnas betydelse.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa fråga handlar om ekonomisk uppbyggnad av de palestinska områdena.

Anf. 86 Finansminister PÄR NUDER (s):

På ordförandeskapets initiativ bad rådet i sommar Europeiska investeringsbanken och kommissionen att redovisa förslag till hur de kan stödja den ekonomiska utvecklingen i Gaza och Västbanken. En gemensam

2005/06:4

7 oktober

rapport från banken och kommissionen redovisades vid det informella Ekofinmötet i Manchester i början av september. De åtgärder som föreslås är lån till investeringar i infrastruktur samt stöd åt mindre och medelstora företag. En förutsättning för att EIB och kommissionen ska kunna verka i områdena är att säkerheten förbättras. EIB och kommissionen uppmanades i Manchester att arbeta vidare med detaljerna i förslaget. En muntlig lägesrapport kommer att lämnas på mötet den 11 oktober.

Vi anser att det är en angelägen uppgift att få i gång den ekonomiska utvecklingen i områdena.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner informationen.

Sedan har vi övriga frågor. Bättre lagstiftning har kommit upp som en ny fråga.

Anf. 88 Finansminister PÄR NUDER (s):

Ordförandena från de tre tillsynskommittéerna på finansmarknadsområdet har bjudits in till möte för diskussion om hur man kan förbättra samarbetet mellan de nationella tillsynsmyndigheterna. De frågor som särskilt ska belysas är riskbaserad tillsynsmetodik, möjligheten att delegera uppgifter från en tillsynsmyndighet till en annan samt strömlinjeformning av rapporteringskrav.

Den svenska regeringen stöder arbetet för att öka samarbetet mellan de nationella tillsynsmyndigheterna. Det är en naturlig utveckling av de gemensamma regleringsinitiativ som tagits på unionsnivå med det gemensamma syftet att öka den finansiella integrationen och förbättra Europas konkurrenskraft.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner informationen.

Sedan finns en fråga som handlar om finansiella aspekter av sockerreformen. Finns det något att säga om det?

Anf. 90 Finansminister PÄR NUDER (s):

Nej.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Så har vi tillkommande A-punkter.

Anf. 92 Finansminister PÄR NUDER (s):

Närmare bestämt två punkter.

Den första handlar om en förlängning av faciliteten för betalningsbalansstöd. Sedan 2002 finns inom EU en sådan facilitet för medelfristigt finansiellt stöd. Det kan enbart ges till länder som inte har infört euron. Stödet kan utgå då ett land drabbas av betalningsbalanssvårigheter.

Förordningen som styr faciliteten ska ses över vart tredje år, således är det aktuellt med ett ställningstagande nu. Kommissionen föreslår att förordningen förlängs utan förändringar.

Jag har inga invändningar mot att faciliteten förlängs. Jag ser det som en trygghet för de nya medlemmarna om någon av dem skulle råka i en valutakris. Faciliteten har emellertid inte utnyttjats hittills, och jag bedömer sannolikheten för att det ska göras i framtiden som liten. Stödet ges i form av medelfristiga lån som finansieras med marknadsupplåning av EU. De belastar således inte EU:s budget.

Den andra tillkommande A-punktsfrågan handlar om några slutsatser om en reviderad uppförandekod för stabilitets- och tillväxtpakten. Skälet till uppdatering är den revidering av pakten som skedde i våras. Uppförandekoden består av två delar. I den första delen ges riktlinjer som syftar till en konsekvent tillämpning av pakten, i den andra preciseras hur medlemsländernas stabilitets- och konvergensprogram ska se ut. Det handlar om vilken typ av information som programmen ska innehålla. Syftet med detta är att det ska bli en så likformig behandling av länder som möjligt.

Enligt min mening reflekterar och preciserar ändringarna de justeringar som gjorts i stabilitets- och tillväxtpakten.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser A-punkterna.

Vi tackar finansministern och medarbetarna. Trevlig helg!

4 § Rättsliga och inrikes frågor (inrikes frågor)
Statsrådet Barbro Holmberg
Återrapport från ministerrådsmöte den 2 och 3 juni samt från informellt ministermöte den 8 och 9 september 2005
Information och samråd inför ministerrådsmöte den 12 oktober 2005

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Barbro Holmberg och medarbetare välkomna. Som vanligt börjar vi med en återrapport.

Anf. 95 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Jag inleder med att återrapportera från det förra RIF-rådet, som alltså ägde rum i juni. Vi hade även ett informellt möte i Newcastle i september, och jag tänkte också säga några ord om det.

Låt mig börja med juni. Där antogs handlingsplanen för att genomföra Haagprogrammet. Det gäller alltså handlingsplanen för arbetet med RIF-frågorna i EU de kommande fem åren. Det är ungefär hundra åtgärder som berör asyl- och migrationspolitiken, och det som antogs var att detta ska göras. Sedan återstår naturligtvis frågan *hur* saker och ting ska göras, och förhandlingar kommer att ske för varje enskild åtgärd.

Kort kan man säga att Haagprogrammet, för att repetera det för nämnden, innehåller två olika delar. För det första innehåller det åtgärder för att fortsätta att harmonisera asyl- och migrationspolitiken inom EU. För det andra har vi den externa dimensionen av migration, alltså hur vi ska stödja länder utanför EU, där ju majoriteten av världens flyktingar befinner sig, och hur vi ska stödja länder för att hitta varaktiga lösningar för flyktingar. Det är det som dagordningspunkten handlar om.

I juni enades vi också om rådsslutsatser om en dialog med Libyen. Vi enades om att titta närmare på vilka åtgärder EU skulle kunna samarbeta med Libyen om och på vilket sätt man ska förmå Libyen att dels samarbeta med UNHCR, dels naturligtvis leva upp till internationella förpliktelser när det gäller flyktingars rättigheter.

Vi tittade även på insatser såsom räddningsinsatser till havs och så vidare.

Från svensk sida betonade vi naturligtvis vikten av att UNHCR ges möjlighet att verka i landet. Vi drev också frågan om att ett samarbete med Libyen, som vi alla vet inte lever upp till internationella konventioner och inte ens har undertecknat internationella konventioner, måste ske med mycket stor försiktighet.

Vi fick alltså in formuleringar om konditionalitet, det vill säga att samarbetet måste vara helt beroende av vad som händer på den libyska sidan så att säga, att de faktiskt gör någonting för att tillgodose flyktingars rättigheter. Detta gjorde att vi kunde godkänna slutsatserna och ge kommissionen ett mandat att tillsammans med libyerna försöka utröna på vilket sätt samarbetet kan sättas i verket.

Sedan till det informella RIF-rådet, som ägde rum i Newcastle. Där hade vi en enda punkt på dagordningen, och den gällde migration i Afrika. Det brittiska ordförandeskapet har, som ni vet, signalerat att det vill ha ett mer generellt fokus på Afrika under sitt ordförandeskap, och de

hade tagit fram ett diskussionspapper som handlade om just asyl- och migrationsfrågorna.

2005/06:4
7 oktober

Samtliga medlemsstater uttalade sig mycket positivt om att skapa en dialog med afrikanska stater om såväl asyl som migration, men vi kom inte så långt att vi konkretiserade hur en sådan dialog skulle se ut. En viktig del utgör självklart de regionala skyddsprogrammen, som vi ska diskutera vid nästa rådsmöte. Jag kan även nämna att en delegation från UNHCR var med och diskuterade under den här punkten.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi återrapporten och går in på kommande minister-rådsmöte. Det gäller endast en punkt, Regionala skyddsprogram.

Anf. 97 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Låt mig bara nämna att det inte finns någon A-punktlista för det rådsmötet. Däremot har vi fått bekräftat att det kommer rådsslutsatser om frivilligt återvändande, vilket jag vill nämna för nämnden.

Det gäller, som sagt, rådsslutsatser om att man i första hand ska satsa på ett frivilligt återvändande och att återsändande av människor som fått avslag på sina asylansökningar måste ske i samarbete med den enskilda individen.

Sverige stöder och står bakom detta. Det är ju något som vi har i vårt arbete. Vi är ett av de få länder som har en civil myndighet som har huvudansvaret för återsändandet. I många länder är det polisen som sköter återsändandet, och därför tycker vi att det var en viktig del i dessa rådsslutsatser.

Anf. 98 CARL B HAMILTON (fp):

Eftersom vi inte sett detta innan vill jag fråga vad som är det kontroversiella i det. Vad är anledningen till att dessa rådsslutsatser över huvud taget kommer upp? Vad tillför de? Vad är deras mervärde? Det hela låter väldigt okontroversiellt när statsrådet redogör för det.

Anf. 99 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Ja, det låter väldigt okontroversiellt för oss. Men jag tror att det fyller en viktig funktion generellt för EU-länder att vi nu får rådsslutsatser som säger att det viktiga när det gäller återsändande är att det i första hand ska bygga på frivillighet.

Som jag sade är vi ett land med en civil myndighet, Migrationsverket, som ansvarar för återsändandet, och det bygger på frivillighet i första hand. Men i många andra länder är polisen den enda myndighet som sköter återsändandet. Därför tror jag att det är viktigt.

Innehållet är just att man ska ge information i god tid, att man ska stödja den enskilde vid ett återsändande och så vidare. Jag ser därför inte att det egentligen är något kontroversiellt, och det är också därför som det tas upp som en A-punkt.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Låt oss för formens skull konstatera att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser den frågan.

Då går vi tillbaka till Regionala skyddsprogram.

Anf. 101 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Det är alltså fråga om endast en punkt, och den handlar om rådsslutsatser om regionala skyddsprogram. Det kommer att vara en lunchdiskussion på rådet, och då kommer också FN:s flyktingkommissarie Guterres att delta i diskussionerna. De rådsslutsatser som ska diskuteras bygger på ett meddelande om regionala skyddsprogram som kommissionen tagit fram i samarbete med UNHCR.

Man kan säga att det finns två huvudsyften med de regionala skyddsprogrammen, dels att bistå länder med kapacitetsutbyggnad, alltså bygga upp migrationsordningar i olika länder, dels att i samarbete med UNHCR hitta varaktiga lösningar för flyktingar i flyktingläger. Vi vet att många flyktingläger finns i just fattiga länder.

Nu föreslår kommissionen att vi ska inleda pilotskyddsprogram och att det ska göras redan i år. De gäller Ukraina, Moldavien och Vitryssland. Här är inriktningen i första hand att stärka dessa länders skyddskapacitet.

Rådsslutsatserna rör alltså främst pilotprojekten. Därefter ska man göra en utvärdering av pilotprojekten och då titta närmare på hur skyddsprogrammen ska utformas i framtiden. I rådsslutsatserna framhålls bland annat, vilket UNHCR också i samtal med oss starkt betonat, att programmen måste utformas så att de ligger i linje med verksamhet som vi redan bedriver i dessa länder. Det handlar naturligtvis om humanitärt bistånd och utvecklingsbistånd och också om att projekten ska bidra till att gynna invånarna i tredjeländer. Rådsslutsatserna ligger helt i linje med den svenska ståndpunkten, och vi välkomnar därför både kommissionens meddelande och rådsslutsatserna.

Anf. 102 LENNART HEDQUIST (m):

Min fråga gäller vidarebosättningsprogrammen. Det står att Sverige är positivt till att sådana ska finnas på gemenskapsnivå. Jag skulle vilja få det konkretiserat lite mer. Det kanske står om det i promemorian som vi fått på engelska, men i Utrikesdepartementets promemoria sägs inte särskilt tydligt vad vidarebosättningsprogrammen egentligen innefattar.

Anf. 103 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

När det gäller pilotprojekten undrar jag lite över hur stora pilotprogrammen är och hur länge man ska arbeta med dem. Om man tittar på Ukraina, Moldavien och Vitryssland undrar jag: Är de uttagna som pilotprojekt för att de ligger nära EU:s gräns? Är det den analysen man gjort, eller varför har man tagit just dessa tre länder?

Anf. 104 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

När det gäller Lennart Hedquists fråga om vidarebosättningsprogrammen handlar det alltså helt enkelt om kvotuttagningar. Av de 25 EU-länderna har bara sju kvotuttagningar. Det innebär att man tillsammans med UNHCR lyfter ut människor från flyktingläger till våra länder. Det är en viktig svensk profilfråga att driva, att vi försöker få med fler länder. Helst skulle jag se att vi hade en gemensam EU-kvot, ett EU-

vidarebosättningsprogram. Det finns också med som en del i skyddsprogrammen.

Man kan väl säga, när det gäller att lösa upp flyktingsituationer i världen i flyktingläger, att det egentligen finns tre olika lösningar på det. En är att en del av flyktingarna kan återvända och att man underlättar för det. En annan är att man kan integreras i det land där man befinner sig. Och den tredje lösningen är att man lyfter ut människor till våra länder, alltså kvotuttagningar. Det är med dessa tre instrument som man tillsammans med UNHCR ska försöka arbeta.

När det sedan gäller de tre länder som är uttagna har EU i olika sammanhang sagt att vi ska arbeta med kapacitetsuppbyggnad i de länder som finns vid EU:s gräns, alltså i både söder och öster. Precis som Sverige och EU gjort när det gäller de nya medlemsstaterna, där vi under lång tid jobbat med att bygga upp kapaciteten, handlar det om att vi nu flyttar till nästa land, eller länder, där det behövs en kapacitetsuppbyggnad. Då ligger dessa länder närmast till hands.

Anf. 105 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Det är viktigt att poängtera, precis som Barbro Holmberg gör, att det ska finnas en nära dialog och ett nära samarbete med UNHCR i de här frågorna. Det tycker jag är mycket viktigt. Det här är inte riktigt mina frågor så jag kan inte bedöma huruvida det är bra eller inte, men det låter i alla fall positivt att fler länder i EU tar hand om kvoterna. Det måste jag poängtera.

När det sedan gäller den förra frågan – om jag kan gå tillbaka till den – skulle det vara önskvärt att få material om det frivilliga återtagandet utskickat på mejl så att vi i alla fall kan få se det. Även om det är en A-punkt kan det vara bra att bli lite uppdaterad vad gäller detta.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Det ordnar vi. Det var mer ett medskick än en fråga. Vill statsrådet kommentera något ytterligare?

Anf. 107 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Självklart ska vi skicka över det. När det gäller UNHCR finns det med att det ska vara en nära dialog med dem.

Jag vet inte om nämnden kommer ihåg det, men när vi formulerade Haagprogrammet fick vi från svensk sida med en mycket viktig formulering, nämligen den att skyddsprogrammen inte handlar om, och ska absolut inte handla om, att vi vill skjuta över ansvaret på dessa länder. Det ska handla om solidaritet med de länder som faktiskt tar emot de flesta flyktingar, och det ska ske i samarbete med UNHCR. Det är alltså en viktig del som vi också noga bevakar.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Inga övriga frågor? Nej. Vi tackar statsrådet och medarbetare. Trevlig helg!

2005/06:4

7 oktober

5 § Konkurrenskraft – inre marknad, industri och forskning (forskning)

Statssekreterare Kerstin Eliasson

Återrapport från ministerrådsmöte den 6 och 7 juni 2005 samt från informellt ministermöte den 11 och 12 juli 2005 (11 juli)

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 11 oktober 2005

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Kerstin Eliasson och medarbetare välkomna och börjar som vanligt med en återrapport.

Anf. 110 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

Jag har två återrapporteringspunkter, dels från konkurrenskraftsrådet den 6–7 juni, dels från det informella konkurrenskraftsrådet i Cardiff den 11–12 juli.

Jag börjar med mötet den 6–7 juni. Under forskningsdelen vid mötet representerades Sverige av Ingrid Hjelt af Trolle. Som utgångspunkt för diskussionen om det sjunde ramprogrammet fanns ett antal frågor som det luxemburgska ordförandeskapet sände ut i förväg. Från svensk sida kommenterades den långa tidsutdräkten av programmet – den är alltså sju år – som innebär att man låser fast den tematiska strukturen för ett antal år framöver på grundval av en analys som redan är mer än fem år gammal.

I övrigt präglades mötet av kommissionens oro inför diskussionerna om det finansiella perspektivet och dess innebörd för ramprogrammet.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi den återrapporten och går vidare till återrapporten från det informella ministermötet.

Anf. 112 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

Det ägde rum måndagen den 11 juli och Sverige företrädde där av undertecknad.

Agendans huvudinslag var en möjlighet för ministrarna att diskutera i mindre grupper, och det var ett antal frågeställningar som ordförandeskapet bedömt skulle ha särskild politisk relevans i förhandlingarna om det sjunde ramprogrammet. Dessa var organisationen av ett europeiskt forskningsråd, industrins engagemang, villkoren för små och medelstora företag samt förutsättningar för utveckling av forskningspotentialen särskilt i de nya medlemsstaterna. Det kom egentligen inte fram något nytt av dessa diskussioner, men de kunde ändå sägas vara värdefulla.

Ordförandeskapets sammanfattning innebar en något avvaktande hållning i den för Sverige känsligaste frågan, nämligen organisationen för det europeiska forskningsrådet. Jag kommer tillbaka till den lite senare. Sverige har ju kraftigt understrukit behovet av långtgående självständighet för detta.

Nej.

Vi går så in på samrådet om det sjunde ramprogrammet.

Anf. 114 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

En policydebatt ska alltså äga rum den 11 oktober vid konkurrenskraftsrådets möte. Även här kommer det att ske en diskussion, och för att underlätta diskussionen har ordförandeskapet återigen presenterat ett antal frågor som medlemsländerna ska svara på.

Enligt önskemål från ordförandeskapet ska länderna välja ut ett par av de presenterade frågorna. Sverige har valt att svara på frågorna om ett europeiskt forskningsråd, eftersom det är en mycket viktig fråga för oss, liksom utvärderings- och uppföljningsfrågan.

Det europeiska forskningsrådet har, som jag redan nämnt och som ni väl känner till, varit en av de frågor som Sverige drivit allra kraftigast. Nu finns ett förslag om ett sådant råd i ramprogrammet, men vi anser inte att den organisationstyp som kommissionen föreslår ger den autonomi, självständighet, för rådet som vi vill ha. Kommissionen har alltså föreslagit en så kallad *executive agency*.

I kommissionens förslag är detta en organisation som faller inom kommissionens struktur. Därför vill Sverige fortsätta att arbeta för ett så fristående råd som möjligt, och vi vill ha stöd från nämnden att fortsätta att driva den här frågan.

Den andra punkten som vi tänkte kommentera gäller längden på ramprogrammet. Förslaget till det sjunde ramprogrammet har innehållsmässigt många likheter med det sjätte. Det nuvarande sjätte ramprogrammet har, som ni vet, en längd av fyra år, medan det sjunde föreslås omfatta sju år. För att inte låsa fast inriktningen av programmet för så lång tid som sju år, och för att möjliggöra en större flexibilitet, anser vi att en interimsvärdering bör göras under senare delen av 2009, vilket råkar sammanfalla med det svenska ordförandeskapet. Det skulle möjliggöra att justeringar kan genomföras under programmets löptid, om man finner att man vill göra det. Dessa två frågor tänkte vi alltså göra inlägg under.

Anf. 115 ULF HOLM (mp):

I fråga ett delar jag regeringens uppfattning, vilket inte är konstigt, nämligen att vi ska ha ett autonomt europeiskt forskningsråd. Det är självklart.

När det gäller den andra frågan är jag glad att Sverige driver att vi måste ha en utvärdering och så vidare. Jag har tidigare i EU-nämnden påpekat att när man tar fram det nya måste man också titta på vad som hänt tidigare. Jag är därför mycket glad över att regeringen så tydligt lyfter fram detta och kan även här stödja regeringens åsikt.

Anf. 116 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag har ingen annan åsikt än regeringen i den här frågan. Jag skulle dock vilja ställa en fråga. Den handlar om jämställdhetsaspekterna. Det är oerhört viktigt att Sverige i alla sammanhang som gäller forskning för

fram att hänsyn tas till att det är skillnad mellan kvinnor och män i det som forskas fram. Jag tänker på mediciner och annat.

Jag vet inte om det är något som ska in i just detta, men det är en viktig aspekt som jag tycker att vi från svensk sida ska ta med oss närhelst vi har chansen. Och nu ser jag att vi har det.

Anf. 117 ULF HOLM (mp):

Jag glömde att fråga vilka allianser vi har för att få igenom våra åsikter i de två punkter som vi för fram.

Anf. 118 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

Herr ordförande! Jag kanske ska börja med frågan om allianser.

Här för vi diskussioner med andra länder, och jag kan berätta att jag senast i går träffade den franske forskningsministern och då försökte få reda på hur Frankrike ställer sig i den här frågan. Jag tror att de har en likartad uppfattning som Sverige. Andra länder som också har det är Spanien, Portugal, Danmark, Tyskland och Ungern. Med tanke på dagens situation är det naturligtvis svårt att riktigt veta var Tyskland står; det är svårt att få något besked just nu.

Också *UK* har tidigare haft en liknande syndpunkt som Sverige, men sedan de tog över ordförandeskapet har de inte varit riktigt lika tydliga, så där är vi väl lite oroliga. Det skulle dock kunna innebära att vi har ett tillräckligt antal länder för att utgöra en blockerande minoritet till förslagen. Men det kommer väl att sluta med något slags kompromiss. Det var väl svaret på den frågan.

När det gäller jämställdhetsaspekterna driver Sverige tydligt och klart den frågan. Det gör vi när det gäller det sjunde ramprogrammet. Vi kommer naturligtvis också att göra det beträffande särprogrammen. Efter mitt samtal i går med den franske forskningsministern vet jag att också de betonar jämställdhetsaspekterna och genus i ramprogrammet. Det är alltså inte bara Sverige som tycker att de är viktiga.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Inga fler frågor? Nej. Då tackar vi statssekreteraren och medarbetare. Trevlig helg!

1 § Rättsliga och inrikes frågor (rättsliga frågor).....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	2
Anf. 7 INGVAR SVENSSON (kd)	4
Anf. 8 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	5
Anf. 9 AGNE HANSSON (c).....	5
Anf. 10 BEATRICE ASK (m).....	6
Anf. 11 CARL B HAMILTON (fp)	6
Anf. 12 LEIF BJÖRNLOD (mp)	7
Anf. 13 BÖRJE VESTLUND (s)	7
Anf. 14 LENNART HEDQUIST (m).....	8
Anf. 15 JOE FRANS (s).....	8
Anf. 16 BEATRICE ASK (m).....	8
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 18 BJÖRN HAMILTON (m)	9
Anf. 19 JOE FRANS (s).....	9
Anf. 20 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	9
Anf. 21 LEIF BJÖRNLOD (mp).....	11
Anf. 22 BEATRICE ASK (m).....	11
Anf. 23 BÖRJE VESTLUND (s)	12
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 25 INGVAR SVENSSON (kd)	12
Anf. 26 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	12
Anf. 27 BEATRICE ASK (m).....	13
Anf. 28 LENNART HEDQUIST (m).....	13
Anf. 29 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	13
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 31 BEATRICE ASK (m).....	14
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 33 INGVAR SVENSSON (kd)	14
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 35 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	14
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 37 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	15
Anf. 38 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	15
Anf. 39 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	15
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 41 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	15
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 43 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	16
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 45 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	16
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 47 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	16
Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	17

2 § Konkurrenskraft - inre marknad, industri och forskning	
(inre marknad och industri)	18
Anf. 49 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 50 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	18
Anf. 51 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 52 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	18
Anf. 53 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 54 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	19
Anf. 55 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	20
Anf. 56 LARS LINDBLAD (m)	20
Anf. 57 ULF HOLM (mp).....	21
Anf. 58 CHRISTINA AXELSSON (s)	22
Anf. 59 MATS ODELL (kd).....	22
Anf. 60 AGNE HANSSON (c)	23
Anf. 61 LARS LINDBLAD (m)	23
Anf. 62 KARIN PILSÄTER (fp)	23
Anf. 63 ORDFÖRANDEN	23
Anf. 64 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	23
Anf. 65 Departementssekreterare URBAN BOIJE	25
Anf. 66 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	25
Anf. 67 LARS LINDBLAD (m)	26
Anf. 68 ORDFÖRANDEN	26
Anf. 69 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	26
Anf. 70 ORDFÖRANDEN	26
3 § Ekofin	27
Anf. 71 ORDFÖRANDEN	27
Anf. 72 Finansminister PÄR NUDER (s)	27
Anf. 73 ORDFÖRANDEN	27
Anf. 74 Finansminister PÄR NUDER (s)	27
Anf. 75 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	27
Anf. 76 Finansminister PÄR NUDER (s)	27
Anf. 77 ORDFÖRANDEN	28
Anf. 78 Finansminister PÄR NUDER (s)	28
Anf. 79 ORDFÖRANDEN	28
Anf. 80 Finansminister PÄR NUDER (s)	28
Anf. 81 ORDFÖRANDEN	28
Anf. 82 Finansminister PÄR NUDER (s)	28
Anf. 83 ORDFÖRANDEN	29
Anf. 84 Finansminister PÄR NUDER (s)	29
Anf. 85 ORDFÖRANDEN	29
Anf. 86 Finansminister PÄR NUDER (s)	29
Anf. 87 ORDFÖRANDEN	30
Anf. 88 Finansminister PÄR NUDER (s)	30
Anf. 89 ORDFÖRANDEN	30
Anf. 90 Finansminister PÄR NUDER (s)	30
Anf. 91 ORDFÖRANDEN	30
Anf. 92 Finansminister PÄR NUDER (s)	30
Anf. 93 ORDFÖRANDEN	31
4 § Rättsliga och inrikes frågor (inrikes frågor)	32
Anf. 94 ORDFÖRANDEN	32

Anf. 95	Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	32
Anf. 96	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 97	Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	33
Anf. 98	CARL B HAMILTON (fp)	33
Anf. 99	Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	33
Anf. 100	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 101	Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	34
Anf. 102	LENNART HEDQUIST (m)	34
Anf. 103	SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	34
Anf. 104	Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	34
Anf. 105	ULF HOLM (mp)	35
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 107	Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	35
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	35

2005/06:4
7 oktober

5 § Konkurrenskraft – inre marknad, industri och forskning

(forskning)		36
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 110	Statssekreterare KERSTIN ELIASSON	36
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 112	Statssekreterare KERSTIN ELIASSON	36
Anf. 113	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 114	Statssekreterare KERSTIN ELIASSON	37
Anf. 115	ULF HOLM (mp)	37
Anf. 116	CHRISTINA AXELSSON (s)	37
Anf. 117	ULF HOLM (mp)	38
Anf. 118	Statssekreterare KERSTIN ELIASSON	38
Anf. 119	ORDFÖRANDEN	38